

Biuletyn BŚwiętokrzyski

Nr 1 (59) marzec 2021

ISSN 1896-8562

Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

GUM - wielka inwestycja dla rozwoju regionu

O nich się mówi:

5

PREZES GUM
PROF. JACEK SEMANIAK

6

INŻ. TADEUSZ DURAK
Z OSTROWCA

18

RADZI EKSPERT
DR JERZY SENDKOWSKI

22

INŻ. ARCH. ANDRZEJ DETKA
PRACOWNIA DETAN

Zaświadczenia w formie elektronicznej

Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów
Budownictwa informuje, iż od dnia 1 stycznia
2021 roku zaświadczenia o przynależności do
Izby będą wydawane w wersji elektronicznej.

Każda składka członkowska wniesiona na okresy przynależności do samorządu, począwszy od 1 stycznia 2021 roku spowoduje wystawienie zaświadczenia w wersji elektronicznej, w formie pliku PDF za pomocą serwisu internetowego Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Warunkiem otrzymywania tej formy zaświadczenia jest:

- ◆ Zalogowanie się na stronie www.piib.org.pl do portalu internetowego (hasło tymczasowe do pierwszej rejestracji w portalu zostało przesłane do wszystkich członków z Inżynierem Budownictwa, można je również uzyskać w biurze ŚOIIB) . Aktywacja konta, oprócz podania loginu i hasła tymczasowego, wymagać będzie weryfikacji na podstawie numeru PESEL oraz adresu e-mail członka.
- ◆ W przypadku utraty hasła do portalu można skorzystać z opcji „Nie pamiętasz hasła?” i przejść procedurę jego odzyskania. Pro-

simy o zwrócenie uwagi na fakt, że e-maile wysyłane automatycznie z Portalu PIIB często docierają do skrzynki mailowej do innego folderu niż „Odebrane”, w związku z czym należy szukać ich w innych katalogach, takich jak „SPAM”, „Oferty”, „Powiadomienia” itd.

- ◆ W przypadku posiadania kilku adresów mailowych, prosimy o zwrócenie uwagi na ich aktualność w użytkowaniu. Pomoc w problemach technicznych udzielana będzie przez informatyka Izby. Proszę kontaktować się bezpośrednio drogą mailową: admin@swk.internetdsl.pl lub telefonicznie poprzez Biuro Izby.
- ◆ Wyrażenie zgody na wysyłkę dokumentu pocztą elektroniczną w zakładce „Zmień ustawienia” i zaznaczenie opcji dotyczącej wysyłki.
- ◆ Po zalogowaniu się do wewnętrznego portalu, członek Izby uzyska dostęp do listy swoich zaświadczeń wydanych od 1 stycznia 2011 roku, które będzie mógł zapisać na dysku twardym swojego komputera, na przenośnym elektronicznym nośniku danych lub wydrukować na papierze. Zaświadczenia o członkostwie w postaci elektronicznej mają postać pliku PDF opatrzonego bezpiecznym kwalifikowanym podpisem cyfrowym przewodniczącego. Autentyczność wydrukowanego zaświadczenia potwierdza unikalny kod weryfikacyjny, dzięki któremu można dokonać sprawdzenia wiarygodności zaświadczenia na stronie internetowej PIIB.

Osoby, które nie mają możliwości skorzystania z bezpośredniego dostępu do zaświadczeń elektronicznych, prosimy o kontakt z działem członkowskim biura tel. 41 344 94 13 lub 694 912 692 w celu złożenia deklaracji dotyczącej wysyłki pocztą lub odbioru osobistego. ■

Non Omnis Moriar...

*W 2020 roku odeszli od nas na zawsze
niżej wymienieni członkowie
Świętokrzyskiej Okręgowej Izby
Inżynierów Budownictwa:*

*Grzegorz Klimek
Andrzej Kwiecień
Bogdan Łaskawski
Zbigniew Lato
Jan Szymański
Krzysztof Staroń
Antoni Kusiński
Jan Kilian*

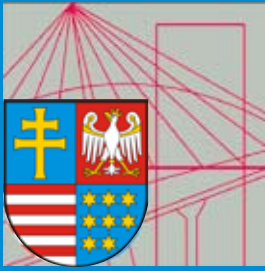
*Stanisław Kowalczewski
Remigiusz Świrta
Janusz Ulichnowski
Feliks Relidzyński
Marek Wróblewski
Witold Korus
Dariusz Haba
Marek Kofodziński*

*„Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięcią im się płaci”
Wisława Szymborska*

*Zatrzymajmy się na chwilę
i uczcijmy pamięć naszych zmarłych Kolegów.*

Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

25- 304 Kielce, ul. Leonarda 18
tel. 41 344 94 13, fax. 41 344 63 82
www.swk.piib.org.pl
swk@piib.org.pl

Przewodniczący Okręgowej Rady
Stefan Szatkowski

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności
Zawodowej Zbigniew Major

Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej
Andrzej Pieniążek

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Stanisław Zieliński

Przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego
Dariusz Adamek

Biurowisko Izby czynne w godzinach:
poniedziałki - piątki 10.00- 16.00,
środy nieczynne
Dyrektor Biura Wiesława Sobańska

Członkowie Prezydium
(dyżury Sekretariat Izby lub pokój 201)
Stefan Szatkowski – wtorki 12.00-14.00
czwartki 12.00-14.00
Andrzej Pawelec – wtorki 10.00-15.00
czwartki 12-15
Tomasz Marciniowski – wtorki 14.00-16.00
czwartki 14.00 - 16.00
Danuta Jamrozik-Szymkiewicz
– wtorki 14.00-16.00
piątki 14.00 - 16.00
Zbigniew Dusza – wtorki 12.00-14.00
czwartki 12.00-14.00

Komisja Kwalifikacyjna
(dyżury pokój 209 i 212)
Andrzej Pieniążek
– wtorki, czwartki 12.00-14.00
Zygmunt Zimny - pierwszy i drugi wtorek
miesiąca 14.00-16.00
Elżbieta Chociaj - wtorki i czwartki 13.00-15.00

Stanisław Zieliński
pierwszy poniedziałek 12.30-13.30

Dariusz Adamek
piątki 14.00-16.00

Zbigniew Major
środa 13.00-15.00

Punkt Informacyjny w Ostrowcu Św.
ul. Sandomierska 26 a lok.15 (II piętro)
tel. 729-805-582
poniedziałki, czwartki godz. 15.00-17.00.
Także dyżury delegatów na zjazd
z powiatu ostrowieckiego.

Koleżanki i Koledzy

W lutym za oknem śnieg i mróz. Pogoda nie sprzyja pracy na budowie. Wirus uniemożliwił normalną działalność i kontakty międzyludzkie. A rozmowy, dyskusje, spotkania są ważne, inspirujące w naszym środowisku. Mam nadzieję, że nadchodząca wiosna przyniesie nie tylko poprawę pogody, ale również umożliwi powrót zwykłych, normalnych kontaktów nie tylko online.

W kwietniu odbędzie się XX Okręgowy Zjazd Sprawozdawczy ŚOIIB. Podsumujemy naszą działalność w roku ubiegłym i określimy plan pracy na bieżący rok. Zapraszam wszystkich członków Izby do aktywnego włączenia się w działalność na rzecz naszej inżynierskiej wspólnoty.

Zgłaszajcie uwagi, pomysły jak usprawnić działalność Izby. Chciałbym również, aby spotkania środowiskowe w powiatach przyczyniły się do integracji lokalnych środowisk. A koleżeńskie rozmowy, dyskusje stały się źródłem pomysłów do zbudowania planu działań na przyszłą kadencję. Zachęcam również do udziału w szkoleniach organizowanych przez PIIB oraz Stowarzyszenia Naukowo-Techniczne.

W bieżącym numerze Biuletynu prezentujemy aktualne problemy budownictwa w naszym regionie, przedstawiamy projektantów i kierowników budów, którzy zmieniają nasze otoczenie i kreują naszą przyszłość.

Zapraszam także wszystkich członków Izby do współpracy. Przesyłajcie informacje o problemach, które was nurtują, o ciekawych inwestycjach budowlanych w waszym środowisku oraz o ich twórcach. Twórzmy wspólnie nasz Biuletyn.

Stefan Szatkowski
Przewodniczący Okręgowej Rady
Świętokrzyskiej Izby Inżynierów Budownictwa

Członkowie Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Przed nami zjazdy wyborcze delegatów na kolejną kadencję. Z uwagi na trwającą pandemię Covid-19, istnieje duże prawdopodobieństwo, że zjazdy te będą się odbywały w trybie zdalnym, z wykorzystaniem internetu. W tym celu niezbędne jest posiadanie w naszej bazie danych aktualnych adresów e-mail wszystkich członków Izby. Umożliwi to kontakt z każdym członkiem, w celu zapewnienia mu udziału w wyborze delegatów na zjazd. Okręgowa Rada zwraca się z prośbą do wszystkich członków Izby o przestanie w terminie do 30 września bieżącego roku aktualnych adresów e-mail oraz numerów telefonów na adres Izby: swk@piib.org.pl

Biuletyn Świętokrzyski

RADA PROGRAMOWA: Andrzej Pawelec - przewodniczący,
Danuta Jamrozik-Szymkiewicz, Ewa Skiba, Stefan Szatkowski, Grzegorz Świt.

Korespondencję, uwagi, propozycje tematów prosimy kierować do sekretariatu Izby.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji publikowanych tekstów.
Informujemy, że nie zwracamy materiałów niezamówionych.
Przedruki i wykorzystanie opublikowanych materiałów może się odbywać wyłącznie za zgodą redakcji.

Wydawca: Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa.
Reklamy i ogłoszenia przyjmuje Biuro Izby, tel. 41-344-94-13.

Projekt graficzny i skład: Paweł Działowski; Druk: Drukarnia „Chełmno” Sp. z o.o.

Redaktor naczelny: Jerzy Chrobot. Przygotowanie i opracowanie materiałów:
Małgorzata Nowak. ISSN: 1896-8562

Działalność organów ŚOIIB w 2020 roku

Jak działały Organy Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w 2020 roku? Prezentujemy skrót najważniejszych wydarzeń.

XIX Okręgowy Zjazd Sprawozdawczy

Od 27 maja do 1 czerwca trwał XIX Okręgowy Zjazd Sprawozdawczy ŚIIB w trybie zdalnym. Udział wzięło 101 delegatów na 106 uprawnionych co stanowi 95,28 proc. Zatwierdzono sprawozdania z działalności organów, udzielono absolutorium Okręgowej Radzie, przyjęto budżet Izby na 2020 rok.

I Nadzwyczajny Zjazd

18 lipca odbył się I Nadzwyczajny Zjazd ŚOIIB. Delegaci wybrali na nowego Przewodniczącego Okręgowej Rady doktora inżyniera Stefana Szałkowskiego. Będzie sprawował tę funkcję do Zjazdu w 2022 roku.

107 uprawnionych

Sytuacja pandemiczna zmieniła przebieg obu sesji egzaminacyjnych. Odwołano majowy termin egzaminów w wiosennej XXXV sesji. Ostatecznie, egzamin pisemny w tej sesji odbył się 4 września, a egzaminy ustne trwały od 7 do 21 września. Nowe wnioski złożyło 239 osób, do egzaminu pisemnego dopuszczono 294 osoby, przystąpiło do egzaminu pisemnego 130 osób, do egzaminu ustnego 107 osób, tj. 82 procent zdających egzamin pisemny, zdało egzamin ustny 146 osób. Uzyskało uprawnienia 107 osób, tj. 73 procent zdających egzamin ustny. W specjalności: konstrukcyjno-budowlanej 55 osób, inżynierskiej drogowej 6 osób, inżynierskiej mostowej 4 osoby, inżynierskiej kolejowej KOB 7 osób, inżynierskiej hydrotechnicznej 1 osoba, instalacyjnej telekomunikacyjnej 1 osoba, instalacyjnej sanitarnej 19 osób, instalacyjnej elektrycznej 14 osób. Odwołano XXXVI sesję, zaplanowaną na grudzień. Od 2002 roku uprawnienia w Izbie uzyskało 3386 osób. OKK udzieliła 95 pisemnych odpowiedzi na pytania z zakresu uprawnień i ich uzyskiwania. Odbyło się 5 posiedzeń Prezydium – 2 w siedzibie Biura Izby, 3 w trybie zdalnym. Do KKK nie wpłynęło żadne odwołanie od decyzji Świętokrzyskiej OKK.

Tytuły rzeczoznawców

Do Komisji wpłynęły 3 wnioski o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego. Jeden wniosek pozytywnie zaopiniowano i przekazano do KKK, która nadaje tytuł. Pozostałe 2 wnioski są w fazie przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego przez Specjalistyczny Zespół OKK. Od początku działalności ŚOIIB tytuł rzeczoznawcy budowlanego uzyskały 32 osoby, w tym: w specjalności konstrukcyjno-budowlanej – 24 osoby, w instalacyjno-sanitarnej – 4 osoby, w instalacyjno-elektrycznej – 3 osoby, w drogowej – 1 osoba. Nadano 1 specjalizację techniczno-budowlaną w zakresie obiektów budowlanych oczyszczania wody i ścieków.

Rzecznicy

Do OROZ wpłynęło 17 spraw, jedna była prowadzona jako kontynuacja z 2019 roku. Łącznie – z 18 spraw – 16 dotyczyło odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, w tym: w 4 sprawach skierowano wniosek

o ukaranie do OSD ŚOIIB, w 3 umorzono postępowania, w 1 sprawie nie wszczęto postępowania i przekazano ją do Komendy Powiatowej w Skarżysku-Kamiennej, 4 sprawy przekazano do innej Izby, 4 sprawy wyjaśnia OROZ. Wpłynęły 2 sprawy z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej, w jednej wydano postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, drugą sprawę przekazano do innej Izby. Zorganizowano 3 szkolenia dla rzeczników i członków sądu dyscyplinarnego oraz obsługi prawnej. Rzecznik koordynator uczestniczył we wszystkich posiedzeniach Prezydium Okręgowej Rady oraz w 5 posiedzeniach Okręgowej Rady.

Sąd Dyscyplinarny

Ze względu na pandemię, nie wyznaczono posiedzenia OSD. Nie odbyły się też 2 planowane szkolenia wyjazdowe. PIIB przeprowadziła 2 szkolenia w trybie online. Wpłynęło 5 wniosków o ukaranie. OSD rozpoznał 2 nowe sprawy, 1 zawiesił, 2 są w toku, zakończył 1 sprawę wszczętą w latach poprzednich. Wpłynęły 2 sprawy w zakresie odpowiedzialności zawodowej, skierowane przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego.

Rada Programowa

Ponad 4000 egzemplarzy Biuletynu Świętokrzyskiego trafia co kwartał do wszystkich członków Izby, parlamentarzystów, niektórych instytucji i urzędów, przybliżając im problematykę samorządu zawodowego budownictwa. Biuletyn prezentuje osiągnięcia inżynierów i techników, w projektowaniu i realizacji inwestycji krajowych i regionalnych, wiele miejsca poświęca na dorobek firm branży budowlanej. Kwartalnik zawiera informacje z działalności Izby, jej organów i komisji. W minionym roku Rada Programowa spotykała się zależności od potrzeb, analizowała ukazujące się wydania Biuletynu oraz rozważała propozycje tematyczne następných numerów.

Dostęp do...

Członkowie Świętokrzyskiej Izby mogą korzystać z dodatkowych usług i możliwości:

- Polskie Normy
- Serwis Budowlany
- E-Sekocenbud
- Serwis BHP
- Serwis Prawo Ochrony Środowiska
- Szkolenia e-learningowe
- Środowiskowe zasady wyceny prac projektowych
- Bezpłatne szkolenia, kursy stacjonarne i wyjazdowe
- Bezpłatna prenumerata czasopism naukowo-technicznych
- Dofinansowanie udziału w szkoleniach, kursach i konferencjach
- Bezpłatne czasopisma „Inżynier Budownictwa” i „Biuletyn Świętokrzyski”
- Działalność samopomocowa
- Ubezpieczenia

Dyżury w Izbie

Ze względu na sytuację pandemiczną dyżury członków organów i komisji od 1 kwietnia odbywały się zgodnie z harmonogramem w systemie zdalnym poprzez kontakt telefoniczny z dyżurującym pracownikiem biura (nr tel. 666 863 216) lub poprzez pocztę elektroniczną na adres: swk@piib.org.pl

Rusza budowa Kampusu GUM w Kielcach

Rusza budowa Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar. Z końcem 2020 roku w siedzibie GUM w Warszawie marszałek Andrzej Bętkowski oraz wicemarszałek Renata Janik podpisali umowę pomiędzy Głównym Urzędem Miar oraz Politechniką Świętokrzyską a Generalnym Wykonawcą – Firmą Budowlaną ANNA-BUD.

Umowa dotyczy budowy zespołu budynków laboratoryjnych o łącznej powierzchni 13 826,40 metrów kwadratowych wraz z zagospodarowaniem terenu dla przedsięwzięcia realizowanego w Kielcach o nazwie: „Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar – Etap I”.

- To bardzo ważna dla całego regionu inwestycja - daje możliwość wspierania innowacyjnych technologii i spowoduje, że zarówno nasza uczelnia, jak i otoczenie biznesowe znajdzie tu istotne wsparcie dla swojego rozwoju - mówił marszałek Andrzej Bętkowski.

Łączna wartość projektu wynosi 188,8 mln złotych, zaś wysokość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 165,2 mln złotych.

Jak powiedziała wicemarszałek Renata Janik, zgodnie z planami, laboratoria Głównego Urzędu Miar mają stać się centrum polskiej metrologii i pracować na rzecz podniesienia konkurencyjności i innowacyjności firm na rynku europejskim i światowym. - Wierzę, że będzie to także koło zamachowe rozwoju regionu świętokrzyskiego, bowiem inwestycja została zapisana w projekcie Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ w pierwszym celu strategicznym - Inteligentna Gospodarka i Aktywni Ludzie - dodała Renata Janik.

Trwają już prace przygotowawcze do inwestycji, polegające między innymi na ogrodzeniu terenu budowy oraz przygotowaniu infrastruktury technicznej. Pierwsze wbicie łopaty nastąpi tuż po ich zakończeniu.

Nowe laboratoria metrologiczne usprawnią procesy badawczo-rozwojowe w zakresie ustalania jednolitości miar, przy uwzględnieniu wymaganej dokładności pomiarów wielkości fizycznych. Zaplanowany do realizacji projekt umożliwi również dokonanie jakościowej zmiany w funkcjonowaniu jednostek badawczych na rzecz dynamicznej interakcji z przemysłem i nauką. Działalność Kampusu wpłynie również na zatrzymanie zjawiska tzw. drenażu mózgow. Kontakty z ekspertami międzynarodowymi współpracującymi w ramach Komitetów Technicznych EURAMET i Komitetów Doradczych CIPM, zapewnią naszej kadrze udział w europejskich programach badawczych, wspierana będzie wynalazczość i innowacyjność.

W laboratoriach początkowo będzie funkcjonowało około trzydziestu skonsolidowanych stanowisk pomiarowych, odpowiadających na potrzeby wynikające z najnowszych trendów światowych, zaspokajających jednocześnie potrzeby przedsiębiorstw, jak i jednostek badawczych z regionu, kraju i z zagranicy. Stanowiska wpiszą się w inteligentne specjalizacje, w szczególności z zakresu: nanometrologii w odniesieniu do pomiarów wielkości geometrycznych (branża metalowo-odlewnicza), systemów nawigacji sateli-

► Podpisanie umowy z Generalnym Wykonawcą, firmą ANNA-BUD, na budowę Kampusu GUM.

► Na stanowisko prezesa GUM został powołany profesor Jacek Semaniak. Dokument wręczył wiceprezes Rady Ministrów Jarosław Gowin.

tarnej w nowoczesnym rolnictwie i sadownictwie (branża technologii informacyjno-komunikacyjnych) oraz nowych metod pomiarów w medycynie estetycznej (turystyka zdrowotna i prozdrowotna).

Wraz z zakończeniem realizacji etapu I projektu, rozpoczną się prace metrologiczne w dziedzinach: akustyki, prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie metrologii akustycznej; czasu i częstotliwości - prace w dziedzinie pomiarów czasu i częstotliwości w zakresie pierwotnych i optycznych atomowych wzorców czasu i częstotliwości, wyznaczania atomowych skali czasu, precyzyjnego transferu czasu i częstotliwości; długości - prace badawczo-rozwojowe dotyczące pomiarów długości, kąta płaskiego, parametrów geometrii powierzchni, przyrządów do pomiarów prędkości pojazdów podczas kontroli ruchu drogowego, taksometrów i tachografów; masy - prace w dziedzinie pomiarów masy, lepkości, ciśnienia, siły, momentu siły; termometrii - prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie pomiarów temperatury, temperatury punktu rosy/szronu oraz wilgotności względnej oraz interdyscyplinarnych - prace badawczo-rozwojowe m.in. w dziedzinach związanych z technologiami cyfrowymi.

Na stanowisko prezesa Głównego Urzędu Miar został powołany przez premiera Mateusza Morawieckiego w listopadzie 2020 roku Jacek Semaniak - profesor nauk fizycznych. W latach 2012-2020 rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Od 2020 roku jest członkiem Komitetu Polityki Naukowej. ■

Ważny punkt na branżowej mapie regionu

Od 12 lat działa Punkt Informacyjny w Ostrowcu Świętokrzyskim. Terenowa placówka Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa szkoli, informuje i integruje środowisko inżynierów budownictwa.

Inicjatorami jej powołania w 2009 roku byli inżynierowie z powiatu ostrowieckiego, działający we władzach Izby. Szczególnie zaangażowali się w jej organizację członkowie Okręgowej Rady i delegaci do ŚOIIB z tego regionu. W tym czasie placówki terenowe funkcjonowały już we wszystkich Okręgowych Izbach w kraju.

Placówka rozpoczęła działalność w styczniu 2009 roku. Na początku, do 31 grudnia 2010 roku pracę organizowała na zlecenie

ŚOIIB firma PRB Consulting. Od 2 stycznia 2011 roku Świętokrzyska Izba wynajęła na działalność Punktu lokal, w budynku Centrum Biurowo-Konferencyjnym przy ulicy Sandomierskiej 26A, w którym funkcjonuje do dzisiaj. Do końca 2020 roku dwa razy w tygodniu dyżur pełnił tam zatrudniony pracownik. Obecnie organizację pracy Punktu Informacyjnego powierzono członkowi Okręgowej Rady. W realizację zadań tej placówki zaangażowani są delegaci ŚOIIB z powiatu ostrowieckiego.

Punkt Informacyjny w Ostrowcu Świętokrzyskim powstał z myślą o przybliżeniu inżynierom idei samorządu zawodowego, efektywniejszej realizacji zadań statutowych oraz w celu zwiększenia aktywności i uczestnictwa inżynierów w działalności samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

Zadań realizowanych w Punkcie jest wiele: - Należą do nich między innymi: organizacja szkoleń dla członków ŚOIIB we współpra-

► Punkt Informacyjny dla członków z powiatów ostrowieckiego i opatowskiego organizuje wycieczki na interesujące budowy.

► Członkowie Izby uczestniczą w wyjazdach technicznych, przybliżających im nowe inwestycje.

cy z Okręgową Radą i stowarzyszeniami naukowo-technicznymi, udzielanie informacji dotyczących bieżących spraw związanych z działalnością Izby, propagowanie działalności Izby wśród inżynierów budownictwa powiatów ostrowieckiego i opatowskiego, a także udzielanie pomocy członkom Izby w dostępie do przepisów, norm i ustaw, informowanie o wymaganych dokumentach niezbędnych do uzyskania członkostwa w Izbie, uprawnień budowlanych czy tytułu rzeczoznawcy budowlanego. Od lat organizujemy też spotkania w celu opiniowania projektów ustaw, rozporządzeń dotyczących budownictwa, przyjmujemy wnioski o pomoc materialną i o udzielenie pomocy na podnoszenie kwalifikacji. Naszą rolą jest także współpraca z organami administracji samorządowej oraz z innymi instytucjami w regionie, organizowanie wycieczek technicznych i innych spotkań okolicznościowych o charakterze integracyjnym i promujących nasz samorząd – wymienia obszary działalności Tadeusz Durak, który prowadzi Punkt Informacyjny w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Wiodącą działalnością placówki są szkolenia i wyjazdy techniczne na interesujące budowy. – W minionym okresie przeprowadzaliśmy corocznie średnio cztery szkolenia. Ich tematyka dotyczyła zagadnień prawnych i technicznych w budownictwie. W kwestiach prawnych zorganizowaliśmy wiele szkoleń z zakresu często zmieniającego się prawa budowlanego i warunków technicznych wykonywania robót budowlanych, a także rozporządzeń i innych aktów prawnych dotyczących procesu inwestycyjnego. Drugą grupą tematów szkoleń są zagadnienia techniczne i technologiczne przy realizacji obiektów. Na przykład „Rewitalizacja terenów poprzemysłowych w Ostrowcu”, „Stosowanie nowoczesnych materiałów i technologii w renowacji obiektów zabytkowych”, „Uszkodzenia, naprawa i wzmacnianie konstrukcji żelbetowych” – wymienia Tadeusz Durak.

– Jeśli chodzi o wyjazdy techniczne na ciekawe budowy, to zwiedziliśmy budowy elektrowni w Kozienicach i Opolu, budowę mostu na Wiśle w Solcu i Korczynie, budowę wieżowca Warsaw Spire i obwodnicy południowej oraz Stadionu Narodowego w Warszawie, Tauron Areny w Krakowie. W 2011 roku zorganizowaliśmy po raz pierwszy obchody Dnia Budowlanych. Od 10 lat spotkanie to łączymy z interesującym szkoleniem. Odbывая się też u nas comiesięczne spotkania delegatów ŚOIIB powiatu ostrowieckiego, gdzie omawiamy bieżące sprawy Izby – opowiada Tadeusz Durak.

Jakie są dalsze plany i kierunki działalności? – Chcemy kontynuować dotychczasową działalność, a w szczególności tę dotyczącą szkoleń, wycieczek technicznych, spotkań integracyjnych i okolicznościowych. Ważna jest też współpraca z samorządem terytorialnym jako kompetentny konsultant w zakresie budownictwa w zakresie bezpiecznej infrastruktury drogowej, zachowania ładu przestrzennego w zabudowie miejskiej, przy rewitalizacji terenów zdegradowanych. Istotne jest podjęcie współpracy z Urzędem Pracy i przedsiębiorstwami budowlanymi dla rozwiązania problemów młodych inżynierów w zakresie na przykład praktyk czy staży. Nowym zadaniem jest organizacja Otwartego Dnia Inżyniera Budownictwa. To przedsięwzięcie o zasięgu ogólnokrajowym, które ma się odbyć 25 września 2021 roku, w czasie obchodów Święta Budowlanych, a nie, jak wcześniej planowano, 6 marca bieżącego roku. Ta inicjatywa wymaga zaangażowania wielu inżynierów, ale powinna przyczynić się do promocji naszego zawodu i naszego samorządu zawodowego – mówi Tadeusz Durak.

Jak dodaje, realizacja tych zadań nie jest łatwa, ale potrzebna, aby samorząd był dostrzegany w przestrzeni publicznej i bardziej akceptowany przez inżynierów budownictwa. ■

Na zdjęciu Marcin Kamiński. Razem z Bartoszem Bojarowiczem prowadzi pracownię projektową Kamiński Bojarowicz Architekci, która zrealizowała szereg inwestycji o bardzo rozległym spektrum problematyki – budynki mieszkalne, biurowe, usługowe, administracyjne, przemysłowe i budowle inżynierskie. Z powodzeniem realizuje zlecenia zarówno dla inwestorów prywatnych, jak i finansowanych ze środków publicznych. Architekci projektują objekty niebanalne.

Dworzec w Kielcach nominowany do prestiżowej nagrody

Przebudowa Dworca Autobusowego w Kielcach według projektu architektów Marcina Kamińskiego i Bartosza Bojarowicza została nominowana do nagrody imienia Miesa van der Rohe. To najważniejsza europejska nagroda architektoniczna – poinformowali autorzy koncepcji przebudowy i rewitalizacji kieleckiego centrum komunikacyjnego z pracowni Kamiński Bojarowicz Architekci.

Przypomnijmy. Budowę dworca autobusowego w Kielcach rozpoczęto w 1975 roku. Gruntowny remont i przebudowę wykonano w 2016 roku. Dzięki dofinansowaniu z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udało się jednak znaleźć wykonawcę i rozpocząć inwestycję wartą prawie 69 milionów złotych. Zakończono ją 27 sierpnia 2020 roku.

„Możemy to już potwierdzić oficjalnie – przebudowa kieleckiego dworca autobusowego została nominowana do nagrody imienia Miesa van der Rohe. To najważniejsza europejska nagroda architektoniczna i jest dla nas mniej więcej tym czym Oskary dla branży filmowej” – napisali Marcin Kamiński i Bartosz Bojarowicz.

Nagroda imienia Miesa van der Rohe dla architektury europejskiej została ufundowana w 1987 roku przez Komisję Europejską, Parlament Europejski i Fundację imienia Miesa van der Rohe w Barcelonie. Przyznawana jest co dwa lata europejskim architektom za wybitne realizacje. Jej laureatami są między innymi: Peter Zumtor, Norman Foster, Zaha Hadid, Rem Koolhaas czy Alvaro Siza. Laureaci są wybierani raz na dwa lata. W tym gronie znalazł się już polski projekt, w 2015 roku główną nagrodę otrzymała Filharmonia imienia Mieczysława Karłowicza w Szczecinie. Wśród projektów nominowanych w bieżącej edycji znalazły się także otwarte w 2020 roku stacje drugiej linii metra w Warszawie. Pięciu finalistów najnowszej edycji konkursu poznamy w lutym 2022 roku, a laureata w kwietniu przyszłego roku. ■

Nasi inżynierowie na budowie kieleckiego „spodka”

Przy okazji nominacji przebudowy Dworca Autobusowego w Kielcach do nagrody o prestiżowym znaczeniu, przypominamy ludzi i wyzwania, przed jakimi stanęli oni podczas realizacji tego przedsięwzięcia. Na pierwszym planie byli inżynierowie należący do Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

O doświadczeniach z placu budowy rozmawiamy z Grzegorzem Tomporowskim, kierownikiem projektu z Budimexu SA, głównego wykonawcy.

To była trudna budowa?

– Remont i modernizacja dworca była trudną inwestycją, bez pierwotnej dokumentacji obiektu. Przy pracach rozbiórkowych musieliśmy wykonać skaning całego obiektu w technologii 3D, by potwierdzić geometrię konstrukcji i poprawność założeń projektowych. Dobrze, że nasza firma dysponuje takimi specjalistami we własnym biurze projektowym. To ułatwiło nam w dużym stopniu realizację robót. Jak mi powiedziano, w Kielcach jeszcze tej metody nie stosowano - mówi Grzegorz Tomporowski, kierownik projektu z Budimexu SA, głównego wykonawcy.

Było czym koordynować?

– W pracach uczestniczyło ponad sto firm podwykonawczych, dostawców materiałów i urzędzeń. Kluczowe sprawy załatwialiśmy jako generalny wykonawca, na przykład płyty szklane na elewację sprowadzane ze Stanów Zjednoczonych. To samo dotyczyło świetlików dachowych, nadzorowaliśmy nie tylko ich produkcję, ale i uzyskania certyfikatów, dopuszczających zastosowanie na kieleckim obiekcie. Dzięki usilnym staraniom zapewniliśmy sobie rzeczoznawcę ochrony przeciwpożarowej, który sprawdzał każdy materiał, elementy wyposażenia dostarczane na budowę, czy są zgodne z przepisami. Dlatego bez kłopotów przebiegły późniejsze procedury odbiorowe.

Co pomagało?

– Doświadczenie i wyciąganie wniosków z własnych błędów. Zaczynając budowę, trzeba cały czas myśleć o jej zakończeniu, na bieżąco przewidywać ewentualne niespodzianki. Pomocne okazały się na przykład centralne zakupy poprzez macierzystą firmę oraz korzystanie ze wspomnianego biura projektów. Mieliśmy młodych, ale ambitnych kierowników, za to bardzo doświadczonego inspektora nadzoru. Udało się wypracować wspólną atmosferę współpracy, co nie jest bez znaczenia na tak skomplikowanej inwestycji.

Okiem inżyniera...

– Interesująca bryła dworca, kształt spodka, jak i dwuczęściowa jego konstrukcja. Kopuła opiera się na łukach stalowych i jest niezależna od konstrukcji żelbetowej stanowiącej podstawę

Grzegorz Tomporowski

Absolwent konstrukcji budowlanych Politechniki Radomskiej, a także gospodarki odpadami w Wydziale Ochrony Środowiska. 30 lat pracy, między innymi w Elektrowni Połaniec, Elektrociepłowni Kielce, Energokrzemie Kraków i Budimex Warszawa. Uprawnienia wykonawcze bez ograniczeń konstrukcyjno-budowlane. Członek Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

obiektu, wykonanej na palach. Z tego względu trzeba było przewidzieć kompensatę ugięcia między fasadą a kopułą. Tym bardziej, że otrzymaliśmy informacje, iż może ona wynosić nawet do pięciu centymetrów. Ciekawym rozwiązaniem było wykonanie posadzek opartych na płytach prefabrykowanych, trzeba było dobrać odpowiednią technologię. Po rozbiórce stropu okazało się, że konieczne jest wzmocnienie antresoli, bo zbrojenie nie zapewnia bezpiecznego użytkowania. To samo wystąpiło przy wykonywaniu schodów ruchomych. To przykładowe problemy, jakie należało na bieżąco rozwiązywać.

Czego brakuje w przygotowaniu inżynierów do pracy na budowach?

– Mieliśmy na dworcu dwóch praktykantów po trzecim roku studiów, pracowali i robili magisterki. Jeden już się obronił i nadal u nas jest. Z moich budów wnioskuję, że brakuje im praktycznej wiedzy, bycia na budowie, to powinno być w programie studiów. Po uczelni młodzi inżynierowie powinni trafiać pod skrzydła doświadczonych kierowników robót – mentorów. Powinni pytać o wszystko, co jest nieznanne na budowie. Zderzyć teorię ze studiów z praktyką.

Stefan Świerk

Absolwent budownictwa miejskiego i przemysłowego Politechniki Świętokrzyskiej, ukończył studium organizacji i zarządzania w budownictwie, 56 lat pracy, w tym 33 w nadzorach i wykonawstwie budowlanym. Uprawnienia konstrukcyjno-budowlane bez ograniczeń, członek Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Szkołą życia zawodowego była praca Exbudzie, m.in. na kontrakcie na Słowacji, jak i rola dyrektora ds. realizacji w PIA Piasecki Inwestycje. Od 28 lat w ramach działalności gospodarczej zajmuje się nadzorami oraz przygotowaniem i wykonawstwem inwestycji. Ma uprawnienia do kierowania i nadzorowania prac na obiektach zabytkowych, a także certyfikat niezależnego inżyniera - konsultanta SIDIR/ FIDIK/.

Niezależny inżynier – konsultant

Dlaczego Pan znalazł się na budowie dworca kieleckiego?

– Inwestor poszukiwał osoby z doświadczeniem w realizacji dużych obiektów kubaturowych, o wartości minimum 50 milionów złotych. Takie nadzorowałem. Na początku zapoznałem się z umowami wykonawczymi, dokumentacją budowlaną i wykonawcą, warunkami i specyfikacjami kontraktu. Byłem obecny na przejęciu placu budowy przez głównego wykonawcę Budimex SA – mówi Stefan Świerk, inspektor nadzoru na budowie kieleckiego dworca.

Początek?

– Zaczęto się od pilnowania robót wyburzeniowych, których program był dość obszerny, szczególnie w obrębie głównego obiektu bez naruszenia jego konstrukcji. Konieczna była bieżąca koordynacja prac z projektem, który został wytoniony w ramach konkursu, przy braku źródłowej dokumentacji obiektu z lat siedemdziesiątych. Brakowało także pełnej inwentaryzacji geotechnicznej i konstrukcyjnej. Z uwagi na fakt, że dworzec funkcjonował do końca, nie można było zrobić odkrywek, więc w trakcie robót ujawniały się problemy, które były korygowane na bieżąco.

Praca...

– Codziennie obecność na budowie. Wiele pilnych spraw do uzgodnienia, bowiem jako obiekt zabytkowy wymagał zgodę

konserwatora na wszelkie ewentualne zmiany, a na co dzień pozostawały kontakty z projektantami. Także cotygodniowe narady z podwykonawcami, i comiesięczne rady budowy. Trzeba było przekonywać do własnych racji, wynikających nie tylko ze zgodności z projektem, ale i zasadami aktualnej wiedzy technicznej, przy zastosowaniu materiałów dopuszczonych do użytkowania.

Czy inspektor nadzoru to ważna postać na budowie?

– Inspektor jest najważniejszy na budowie, bo to on musi podejmować decyzje w interesie zamawiającego, a zarazem nie krzywdzić wykonawcy. W tym jest między innymi nadzór nad robotami, akceptacja materiałów i urządzeń przed ich dostawą i wbudowaniem, kontrola rozliczeń finansowych. Na koniec musi podpisać ostatecznie wniosek kierownika budowy o zezwolenia na użytkowanie.

Kto może nim zostać?

– Osoba mająca dobre przygotowanie zawodowe, obszerną praktyczną wiedzę techniczną i doświadczenie minimum kilkuletnie na budowach, pożądane byłoby przejście wszystkich szczebli od majstra po kierownika budowy lub kontraktu. Istotne są też predyspozycje psychofizyczne, umiejętność podejmowania decyzji, łagodzenia lub eliminowania konfliktów pomiędzy zamawiającym, projektantem a wykonawcą.

Czy jest miejsce na zaufanie wobec uczestników inwestycji?

– Jeśli idzie o dostawców nie. W przypadku wykonawców, inspektor musi założyć, że są oni uczciwi, doświadczeni, mającymi dużą wiedzę i praktykę, i potrafią zadania, których się podjęli, zrealizować zgodnie z postanowieniami umowy. To samo dotyczy projektantów, co nie znaczy, że w trakcie realizacji konieczne nie są korekty i zmiany po wspólnych uzgodnieniach.

Poważnych problemów nie brakuje, często w domu rozważa się sposób na rozwiązanie trudnego zadania na budowie.

Czym modernizacja dworca była w Pana karierze?

– Zwieńczeniem zawodowego życia, które rozpoczęło się od skromnego udziału w budowie hali sportowej na Pakoszu, nadzoru nad powstaniem amfiteatru wraz zadaszeniem, a także obiektem filharmonii. Nie licząc pomniejszych obiektów użyteczności publicznej, w tym służby zdrowia. Zamierzam zakończyć w tym roku swą działalność i skorzystać z prawa do emerytury. ■

Tomasz Łoziński – kierownik budowy

12 lat pracy, uprawnienia wykonawcze konstrukcyjno-budowlane bez ograniczeń, członek Izby Małopolskiej. Kierownicy robót: elektrycznych - Sebastian Michta, 23 lata pracy, uprawnienia do projektowania i wykonawcze bez ograniczeń, członek Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa; instalacji sanitarnych - Mariusz Bugajski, 15 lat pracy, uprawnienia wykonawcze bez ograniczeń, członek Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa; budowlanych - Łukasz Kuza, 5 lat pracy, uprawnienia wykonawcze konstrukcyjno-budowlane bez ograniczeń, członek Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa; Maksymilian Chudecki - 5 lat, uprawnienia wykonawcze konstrukcyjno-budowlane bez ograniczeń, Małopolska Izba; Łukasz Książek 13 lat pracy, uprawnienia wykonawcze konstrukcyjno-budowlane bez ograniczeń, członek Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Piękne karty 100-letniej historii PZiTS

W cyklu prezentacji stowarzyszeń naukowo-technicznych branży budowlanej, skupionych wokół działalności Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa przedstawiamy Kielecki Oddział Polskiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych. Kogo skupia, na czym polega jego działalność i jaka jest historia stowarzyszenia?

Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych jest niezależną i dobrowolną organizacją naukowo-techniczną skupiającą osoby fizyczne i prawne, zainteresowane działalnością zawodową i społeczną w dziedzinach: gazownictwa, wodociągów i kanalizacji, technologii wody i ścieków, ogrzewnictwa, ciepłownictwa, wentylacji i klimatyzacji, oczyszczania miast i osiedli oraz gospodarki odpadami, balneotechniki, pralnictwa, techniki sanitarnej wsi, ochrony wód, powietrza atmosferycznego i powierzchni ziemi, urbanistyki podziemnej i dziedzin pokrewnych.

Formalny początek obecnemu dał PZiTS zwołany w kwietniu 1919 roku, w Warszawie, I Ogólnokrajowy Zjazd Gazowników Polskich, będący początkiem samodzielnej organizacji technicznej pod ówczesną nazwą Zrzeszenie Gazowników Polskich.

Celem Zrzeszenia jest rozwijanie techniki i myśli technicznej, szerzenie wiedzy i postępu technicznego w dziedzinach objętych zakresem działania, a misją praca na rzecz społeczeństwa poprzez rozwój inżynierii sanitarnej i inżynierii środowiska, służących ochronie zdrowia i środowiska przyrodniczego.

Kielecki Oddział PZiTS oficjalnie został powołany w 1956 roku, chociaż już w okresie dwudziestolecia międzywojennego istniało w Kielcach koło Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich. W ponad 60-

letniej działalności, w szeregach stowarzyszenia działało wiele wyjątkowo zaangażowanych osób. Wielu z nich, niestety, nie ma już wśród nas, warto jednak przypomnieć najznamiensze nazwiska, jak: Gustaw Szeller, Włodzimierz Urbański, Kazimierz Stępień, Zbigniew Fiedler, Eugeniusz Krzywiecki i Jerzy Adamski. Niezmiennie od lat wzorem kompetencji i etyki zawodowej oraz największego zaangażowania w pracę na rzecz stowarzyszenia są: Wiesława Sobańska, Janusz Roźniakowski, Andrzej Pieniążek, Alfred Zgoda i obecna prezes Małgorzata Janiszewska.

PZiTS organizuje szkolenia, konferencje, warsztaty, zajmuje się doradztwem technicznym w zakresie rozwiązań szeroko pojętej inżynierii środowiska, świadczy usługi w zakresie opinii i ekspertyz, zajmuje się działalnością wydawniczą oraz współpracuje z wieloma partnerami. Coraz większym udziałem uczestników cieszą się organizowane na szczeblu Zarządu Głównego „Warsztaty pracy projektanta i rzeczoznawcy instalacji sieci sanitarnych”.

Oddział Kielecki każdego roku organizuje dla członków i szerokiego grona odbiorców innych branż szereg szkoleń/wyjazdów technicznych, podczas których poznać można ciekawe, nowoczesne rozwiązania techniczne lub zgłębić tajniki dawnej infrastruktury miejskiej, jednocześnie zacieśniając więzy koleżeńskie. Wycieczkę techniczną do firmy PV Włocławek wzbogacono na przykład o zwiedzanie Torunia, a prezentację pt. „Ekologiczne rozwiązania techniczne w Sanatorium „Włóknierz” w Busku-Zdroju zakończono relaksem w nowoczesnym basenie z hydromasażem. Również zwiedzanie Europejskiego Centrum Edukacji Geologicznej czy podziemnych budowli w Sandomierzu zyskało wielu sympatyków.

Kieleckie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych ściśle współpracuje ze Świętokrzyską Izbą Inżynierów Budownictwa, w szczególności przy organizacji szkoleń, a kolega Andrzej Pieniążek pełni tam prestiżową funkcję Przewodniczącego Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej. Współpracuje także z Politechniką Świętokrzyską, stowarzyszeniami branżowymi oraz firmami wspierającymi Oddział, jak Wodociągi Kieleckie oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Kielcach. Jest jedyną organizacją z zakresu inżynierii sanitarnej zrzeszoną w Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, gdzie członek PZiTS Alfred Zgoda pełni funkcję Prezesa Oddziału Kieleckiego NOT.

Minione 100-lecie PZiTS to piękna karta dokonań i osiągnięć szerokiej rzeszy inżynierów i techników sanitarnych, wśród której dużą rolę odgrywa grupa członków świętokrzyskiego stowarzyszenia, autorów i wykonawców np.: technologii bezwykopowych remontów sieci kanalizacyjnych, nowoczesnych procesów zastosowanych w Oczyszczalni Ścieków „Sitkówka”. Na uwagę zasługuje również wybudowany na terenie kampusu Politechniki Świętokrzyskiej budynek Energis, jako budynek dydaktyczno-laboratoryjny z założenia energooszczędny, zasilany z odnawialnych źródeł energii, będący siedzibą Wydziału Inżynierii, Geomatyki i Energetyki.

Przez wszystkie lata działalności Zrzeszenie podejmowało wiele różnorodnych działań - od organizowania konferencji o zasięgu krajowym, publikacji i wydawnictw, wykonywania ekspertyz, opinii i ocen, do koleżeńskich spotkań. W szczególności działalność szkoleniowa, duże zainteresowanie i udział środowiska naukowo-akademickiego w organizowanych „Warsztatach technicznych”, jak również dalsza współpraca ze ŚOIB i PŚK są gwarancją rozwoju i doskonalenia obecnych i przyszłych kadr zawodowych inżynierów sanitarnych. ■

W obecnej kadencji atutem działalności kieleckiego Zrzeszenia jest prężnie działające Koło przy Politechnice Świętokrzyskiej, skupiające zarówno studentów, jak i pracowników naukowych Wydziału Inżynierii Środowiska, Geomatyki i Energetyki. Porozumienie o współpracy podpisano w 2017 roku.

Podpisanie porozumienia o współpracy (od lewej): dr hab. inż. Lidia Dąbek - prof. Politechniki Świętokrzyskiej oraz Małgorzata Janiszewska - Prezes Zarządu Kieleckiego Oddziału PZiTS.

W czerwcu 2019 roku w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach odbyła się uroczysta sesja Oddziału z okazji Jubileuszu 100-lecia PZiTS. Podczas uroczystości wręczono Honorowe Odznaki Stowarzyszeniowe oraz pamiątkowe medale okolicznościowe. Główną prezentację branżową pt. „Nauka i technika w służbie kieleckich wodociągów” wygłosiła Danuta Brymerska - dyrektor Wodociągów Kieleckich.

► Od lewej: Małgorzata Janiszewska, Andrzej Pieniążek, Wiesława Sobańska, Janusz Roźniakowski, Alfred Zgoda.

► Danuta Brymerska - dyrektor Wodociągów Kieleckich podczas prezentacji branżowej.

► Uroczysta sesja Kieleckiego Oddziału z okazji 100-lecia PZiTS w WDK w Kielcach.

Pierwszy taki obiekt w Polsce

W Kielcach zakończyła się budowa Basenów Tropikalnych Binkowski Resort. W ramach inwestycji powstał najnowocześniejszy w Polsce park wodny, który jest przykryty pierwszym w kraju szklanym, rozsuwanym dachem. Budowa rozpoczęła się w drugiej połowie 2017 roku.

W kompleksie zaprojektowano 300 atrakcji wodnych w 17 basenach rekreacyjnych znajdujących się pod rozsuwanym szklanym dachem oraz jedno z najbardziej urozmaiconych saunariów z największą w Polsce sauną, która pomieści 130 osób. Przez przeszkloną 8-metrowej wysokości ścianę saunarium można podziwiać widok na okolicę.

Na powierzchni około 11,5 tysiąca metrów kwadratowych wypoczywać tu będzie można wśród 100 palm oraz 250 rodzajów innej tropikalnej roślinności. Egzotyczne rośliny, nawet przy niskich temperaturach, będą tu miały dobre warunki do wegetacji dzięki zamontowanej w obiekcie całkowicie przeszklonej powłoce hali parku wodnego oraz rozsuwanemu dachowi ważącemu prawie 300 ton. To pierwszy obiekt w Polsce z tak innowacyjnym rozwiązaniem. Na dachu obiektu powstał odkryty basen letni z widokiem na Kielce, w tym na Karczówkę. Przy dobrej pogodzie będzie stamtąd widać zamek w Chęcinach. Rozbudowana została także baza hotelowa, która wzbogaci się o 107 pokoi.

Głównym architektem Basenów Tropikalnych Binkowski Resort był Marek Pakuła, który zaprojektował w Polkowicach pierwszy park wodny w Polsce oraz największy tego typu obiekt w Krakowie, a także jedną z pierwszych pływalni w regionie - basen Perła w Nowinach, był także głównym projektantem Hotelu Binkowski w Kielcach. Od roku 1987 był członkiem kieleckiego oddziału Stowarzyszenia Architektów Polskich, a od początku lat 90. XX wieku - członkiem Izby Architektów RP. Marek Pakuła zmarł w 2020 roku. ■

► Rozsuwany szklany dach nad parkiem wodnym waży prawie 300 ton.

Dworzec PKP w Kielcach do remontu

Polskie Koleje Państwowe otrzymały zgodę na inwestycję pod nazwą „Przebudowa dworca kolejowego Kielce”. W jej ramach zostanie wykonana przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku dworca.

Miasto Kielce wybuduje platformę z miejscami parkingowymi nad torami. Natomiast spółka PKP Polskie Linie Kolejowe wyremontuje torowisko i perony, poniesie koszty przygotowania dokumentacji i inwestycji. Za remont dworca odpowiadać będzie PKP.

Na czas wykonywania robót powstanie tymczasowy kontenerowy dworzec, który zostanie rozebrany po rozbudowie dworca głównego. Powstanie też parking z miejscami postojowymi oraz niezbędna

infrastruktura techniczna i elementy małej architektury. Finalizowane są prace nad projektem wykonawczym modernizacji dworca PKP. Odebranie projektu oraz ogłoszenie przetargu na wybór wykonawcy robót budowlanych dla tej inwestycji planowane jest na I kwartał tego roku. Rozpoczęcie robót budowlanych przewidziane jest na przełomie I i II połowy 2021 roku.

Prace na kieleckiej stacji planują także Polskie Linie Kolejowe, które zawiadują torami i związaną z nimi infrastrukturą. Przebudują trzy perony. Dojście do nich będzie możliwe poprzez tunele. W trakcie inwestycji zostaną one przebudowane i zmodernizowane. Przebudowa torów i peronów na stacji, po przygotowaniu projektu, jest planowana w przyszłej perspektywie finansowej 2021-2027. Szacowany koszt przebudowy dworca to około 30 milionów złotych. ■

Ceny materiałów dla budownictwa w 2020 roku

Jak zmieniły się ceny materiałów budowlanych w 2020 roku w porównaniu z rokiem 2019? Które produkty podrożały, a które były tańsze? Prezentujemy raport przygotowany przez Grupę PSB Handel SA, jednego z największych dystrybutorów, śledzących ceny najpopularniejszych materiałów dla budownictwa oraz domu i ogrodu.

Ceny materiałów budowlanych w okresie od I do XII 2020 roku, w porównaniu z analogicznym okresem 2019 roku, średnio wzrosły o 1,4 procent. Wzrosty cen odnotowano w 16 grupach towarowych: cement, wapno (+7,0 procent), ogród, hobby (+3,3 procent), stolarka (+3,2 procent), instalacje, ogrzewanie (+3,1 procent), wyposażenie, AGD (+2,9 procent), narzędzia (+2,8 procent), chemia budowlana (+2,4 procent), farby, lakiery (+2,2 procent), wy-

kończenia (+2,2 procent), oświetlenie, elektryka (+2,1 procent), sucha zabudowa (+2,1 procent), płytki, łazienki, kuchnie (+2,0 procent), dekoracje (+1,8 procent), motoryzacja (+1,3 procent), dachy, rynny (+0,8 procent) oraz otoczenie domu (+0,3 procent).

Spadek cen nastąpił w 4 grupach: izolacje wodochronne (-0,9 procent), ściany, kominy (-1,2 procent), izolacje termiczne (-3,3 procent) oraz płyty OSB (-4,7 procent).

Jak pokazują dane Grupy PSB, przez ostatni rok materiały budowlane stale drożały, ale coraz wolniej. Pod koniec 2019 roku średnia dynamika zmian cen materiałów sięgała 4 procent, obecnie już tylko nieco ponad 1 procent. Jak prognozują eksperci serwisu RynekPierwotny.pl, w ciągu najbliższego półrocza 2021 roku wzrost cen powinien wyhamować, a w drugiej połowie bieżącego roku ceny powinny zacząć spadać. Według raportu Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa, w całej Polsce rozpoczęło się już bowiem spowolnienie w inwestycjach, które potrwa prawdopodobnie przez cały 2021 rok. Zapewne wpłynie to na ceny materiałów budowlanych. ■

Zima na budowie

Miesiące zimowe ze względu na niskie temperatury i opady śniegu są trudnym okresem na placach budów. Nie wszystkie roboty mogą być prowadzone, ale przy obecnych technologiach, sprzęcie i uwzględnieniu przygotowań do prac budowlanych, nie jest to dla branży stracony czas. Czym zajmują się tej zimy nasi budowlancy?

Zapytaliśmy o zimowy przebieg prac na kieleckich budowach.

Na budowie Osiedla Legionów w Kielcach praca trwa. - Mimo zimy, budowa trzeciego etapu Osiedla Legionów przebiega zgodnie z planem. W tej chwili sytuacja na placu wygląda następująco. Ekipa budowlana wykonała już dwa wykopy pod dwa budynki, które znajdują się w tym miejscu i rozpoczęła betonowanie płyt. Oczywiście mrozy, śnieżyce stają nam na przeszkodzie i wówczas trzeba prace przerwać, ale nie wstrzymuje to zupełnie aktywności na budowie. Technologie, sprzęt pozwalają obecnie budowlącom na prowadzenie wielu robót. Harmonogram prac jest zachowany, prognozy meteorologiczne są optymistyczne dla branży, dlatego nie spodziewamy się żadnych komplikacji – mówi Paweł Arabas – dyrektor sprzedaży w Unimax Development, który jest inwestorem osiedla przy skrzyżowaniu ulic Ściegiennego i Miodowicza.

► Trwają prace przy betonowaniu płyt na Osiedlu Legionów.

Ekipy budowlane pracują też w obiekcie Plaza Tower w Kielcach. - W czasie mrozów na budowie trwają jedynie prace wewnątrz budynku Plaza Tower – jak na przykład dokończenie prac zbrojeniowych, przygotowywanie podłoży. Nie są prowadzone żadne prace związane z czynnikiem wodnym, ponieważ niska temperatura na to nie pozwala. W tej chwili, korzystając z zimowej aury, kończymy układanie płytek na korytarzach, wkrótce przystąpimy do malowania ścian, instalacji poręczy na klatkach schodowych. Czekają nas w najbliższym czasie także montaż wind. Jednym słowem, w zimie na budowie wykonuje się przede wszystkim wszystkie roboty wewnętrzne. Zima, a ściślej mówiąc mróz nie pozwolił budowlącom na zrobienie elewacji zewnętrznej. Te prace dokończymy, gdy się ociepli. Nie przystąpiliśmy też, ze względu na mróz, do prac ziem-

nych przy drugiej wieży. Czekamy na wiosnę. Sądzę, że z takimi pracami ruszymy pod koniec marca. Ekipa budowlana ma co robić w zimie. To jest czas bardzo efektywnych prac wewnątrz obiektu – mówi Ryszard Grzyb, kielecki deweloper, inwestor osiedla Plaza Tower przy ulicy Zagnańskiej w Kielcach.

► W Plaza Tower ekipy pracują we wnętrzu obiektu.

Mimo zimy trwają także prace na budowie największej obecnie inwestycji – budowy obiektów dla laboratoriów Głównego Urzędu Miar, przy ulicy wrzosowej w Kielcach. - Budowa GUM jest w fazie organizacji i panujące obecnie mrozy i opady śniegu nie są przeszkodzą przy takich pracach. W tej chwili zakończyliśmy organizację placu budowy, czyli ogrodziliśmy teren, zorganizowaliśmy zaplecze budowy i wykonaliśmy infrastrukturę dróg tymczasowych oraz placów składowych na materiały, pręty zbrojeniowe, szalunki. Zamówiliśmy też żurawie wieżowe. Za kilka dni pierwszy dotrze na budowę. Docelowo będą cztery. Obsługiwać będą budowę ośmiu budynków. Opracowaliśmy też plan badań stężenia radonu, czekamy na jego akceptację. Wykonaliśmy plan badań drgań i tła akustycznego, co musi potwierdzić słuszność założeń projektowych ze względu na czułość tych budynków. Zima nie przeszkadza przy prowadzeniu tego rodzaju prac i ten czas na to właśnie jest wykorzystywany. Za tydzień rozpoczniemy wykopy, które mogą być wykonywane przy temperaturach do minus 5 stopni Celsjusza – mówi inżynier Łukasz Nowak, kierownik budowy Głównego Urzędu Statycznego w Kielcach, którego wykonawcą jest firma Anna-Bud. ■

► Na budowie GUM organizowany jest plac budowy.

Rok 2020 na świętokrzyskich drogach GDDKiA

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach podsumowała rok 2020. - Mamy za sobą udany rok w inwestycjach drogowych. Zakończyliśmy ważne budowy, podpisaliśmy umowy na realizację kolejnych oraz ogłosiliśmy wiele przetargów – mówi Krzysztof Strzelczyk, dyrektor Oddziału GDDKiA w Kielcach.

W 2020 roku zakończyła się budowa drogi ekspresowej S7 w województwie świętokrzyskim. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach podpisała umowy na realizację obwodnic Ostrowca i Wąchocka. Ogłosiła przetargi na zaprojektowanie i wybudowanie obwodnicy Opatowa, stanowiącej jednocześnie odcinek drogi ekspresowej S74 i przebudowę mostu w Sandomierzu w ciągu drogi krajowej nr 77. Kontynuowane były roboty na budowie obwodnicy Morawicy, odcinka DK78 Kije - Chmielnik oraz prace przygotowawcze dla kolejnych inwestycji na odcinkach świętokrzyskich dróg krajowych o łącznej długości około 200 km.

Świętokrzyska „7” ekspresowa

W maju otworzono węzeł Skarżysko-Kamienna Północ, kończąc tym samym inwestycję na blisko 8-kilometrowym odcinku drogi ekspresowej S7 od granicy województwa świętokrzyskiego i mazowieckiego do Skarżyska. S7 jest obecnie ekspresowa na całym świętokrzyskim 100-kilometrowym odcinku, dostępne są też wszystkie węzły i infrastruktura towarzysząca. Budowa odcinka drogi ekspresowej S7 granica województwa świętokrzyskiego - Skarżysko-Kamienna kosztowała około 260 milionów złotych.

Budowa obwodnicy Morawicy

Po wybudowaniu nowej jezdni wschodniej i przełożeniu na nią ruchu, ruszyła przebudowa istniejącej jezdni zachodniej obwodnicy Morawicy. Stara nawierzchnia została sfrezowana, ułożono warstwę wyrównawczą na odcinkach stanowiących 90 procent długości jezdni zachodniej. Rozpoczęto się układanie kolejnej warstwy wiążącej. We wrześniu 2020 oddana została kładka dla pieszych w Bilczy przy szkole i przedszkolu.

Pierwszy etap obwodnicy Morawicy to inwestycja za około 78 milionów złotych realizowana od 2018 roku. Obwodnica budowana jest w śladzie istniejącej drogi nr 73. Nowa droga poprawi sytuację na obciążonym ruchem podmiejskim i tranzytowym odcinku trasy łączącej węzeł Kielce Północ, Busko-Zdrój i Tarnów. Nowy odcinek drogi nr 73 o długości 4,2 km od granicy miasta Kielce do granicy miejscowości Brzeziny i Morawica będzie miał dwie jezdnie i status drogi GP. Docelowo obwodnica Morawicy i Woli Morawickiej będzie miała ponad 8 kilometrów. W drugim etapie inwestycji droga biec będzie po nowym śladzie. W 2020 roku toczyły się prace nad koncepcją programową dla tego etapu i przygotowywany był teren pod budowę.

Obwodnica Ostrowca

Podpisano umowę na realizację obwodnicy Ostrowca Świętokrzyskiego w ciągu drogi krajowej nr 9 za prawie 53 miliony złotych. Wykonawca ma 36 miesięcy na zaprojektowanie i wybudowanie drogi. Planowane jest zaprojektowanie i wybudowanie odcinka drogi jednojezdniowej klasy GP o długości około 2,7 km, która przebiegać będzie nowym śladem od węzła na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr 755 do ulicy Opatowskiej w ciągu istniejącej drogi krajowej nr 9 stanowiącej wylot z Ostrowca w kierunku Opatowa i Rzeszowa. Planowana jest m.in. korekta części węzła, budowa wiaduktu nad drogą powiatową, budowa dwóch mostów oraz ronda w miejscu włączenia nowego przebiegu drogi krajowej nr 9 w istniejącą trasę.

Inwestycja poprawi bezpieczeństwo ruchu, zwiększy komfortu jazdy dla podróżujących tranzytem i zmotoryzowanych z Ostrowca oraz zminimalizuje niedogodności związane z korkami i hałasem w centrum miasta. Dzięki inwestycji możliwe będzie oddzielenie ruchu lokalnego od tranzytu poprzez przełożenie ruchu tranzytowego na nowy przebieg drogi krajowej nr 9.

Rozbudowa odcinka DK 78 Kije - Chmielnik

Trwają prace przy ustroju nośnym wiaduktu nad torami kolejowymi w ciągu rozbudowywanej drogi krajowej nr 78 na odcinku Kije - Chmielnik. Trasa będzie przystosowana dla pojazdów o dopuszczalnym nacisku 11,5 tony na oś. Roboty zakończą się w październiku 2021. W ramach inwestycji wartej około 58 mln złotych zaplanowano poprawę geometrii drogi i uzyskanie możliwie najlepszych parametrów dla założonej klasy drogi GP. Zgodnie z projektem, powstanie wiadukt nad linią kolejową LHS nr 65 Hrubieszów - Sławków Południowy. Inwestycja obejmie też między innymi: wykonanie wykopów i nasypów, przebudowę i budowę skrzyżowań z drogami niższej kategorii, wykonanie odwodnienia i kanalizacji deszczowej, przebudowę i budowę przepustów pod drogą i pod zjazdami, budowę chodników dla pieszych, budowę zjazdów i zatok autobusowych wraz z wiatami przystankowymi, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego dróg, budowę oświetlenia ulicznego w obrębie przejść dla pieszych na skrzyżowaniach.

Cztery inwestycje w programie 100 obwodnic

Od 2020 roku realizowany jest program budowy 100 obwodnic, w ramach którego w Świętokrzyskiem powstaną obwodnice: Wąchocka w ciągu drogi krajowej nr 42, Starachowic w ciągu drogi krajowej nr 42, Chmielnika w ciągu dróg krajowych nr 73 i 78 oraz Osieka w ciągu drogi krajowej nr 79. Jako pierwsza powstanie blisko 12-kilometrowa dwujezdniowa obwodnica Wąchocka w ciągu drogi nr 42. Podpisano już umowę na realizację inwestycji za kwotę 284 mln złotych w terminie 43 miesięcy.

W październiku podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej dla obwodnicy Chmielnika w ciągu dróg krajowych nr 73 i 78. W ramach rozpoczętych prac przygotowawczych

Krzysztof Strzelczyk

Dyrektor Oddziału GDDKiA w Kielcach.

Absolwent Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej w Gliwicach i podyplomowych studiów w zakresie Inżynierii Ruchu na Politechnice Warszawskiej oraz w zakresie Zarządzania i Finansowania Infrastruktury Drogowej w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Posiada pełne uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie dróg. Zawodową karierę związał z GDDKiA i jej poprzednimi strukturami. W 1978 roku rozpoczął pracę w Rejonie Dróg Publicznych w Starachowicach, w 1982 roku został zastępcą dyrektora Rejonu, a od 1989 roku kierował tą jednostką. Od 2006 roku był zastępcą dyrektora kieleckiego Oddziału GDDKiA. Zajmował się zarówno zarządzaniem drogami i mostami, jak i przygotowaniem Inwestycji. Na stanowisko dyrektora Oddziału GDDKiA w Kielcach powołany 23 grudnia 2014 roku.

opracowane zostaną warianty przebiegu nowej drogi. Koszt prac przygotowawczych to blisko 2 mln złotych. W listopadzie podpisano drugą z kolei umowę na prace przygotowawcze dla obwodnicy Osieka w ciągu drogi nr 79. Koszt dokumentacji - 1,7 mln złotych. We wrześniu ogłoszono przetarg na opracowanie analitycznego zakresu dokumentacji dla obwodnicy Starachowic w ciągu drogi nr 42.

Dokumentacja dla dróg krajowych

W 2020 roku rozpoczęły się prace przygotowawcze dla obwodnic Chmielnika i Osieka oraz prace projektowe dla obwodnic Wąchocka i Ostrowca Świętokrzyskiego oraz rozbudowy drogi nr 79 na długości 54 kilometrów. Dobiegają końca prace nad dokumentacją dla odcinków drogi ekspresowej S74 o łącznej długości około 100 kilometrów i kolejnego odcinka obwodnicy Morawicy. W 2020 roku prowadzone były prace przygotowawcze i projektowe dla odcinków świętokrzyskich dróg krajowych o łącznej długości około 200 km. Trwają postępowania przetargowe na opracowanie różnych etapów dokumentacji.

Cztery odcinki dróg z nową nawierzchnią

Kolejne odcinki dróg krajowych w województwie zyskały w 2020 roku nową nawierzchnię. Wyremontowano 3 odcinki drogi krajowej nr 9 i odcinek drogi krajowej nr 77. Zrealizowane zostały remonty za blisko 6 mln złotych. Nową nawierzchnię na jezdni i chodnikach, oznakowanie poziome i odwodnienie ma odcinek drogi nr 9 w Ostrowcu Świętokrzyskim o długości około 1,1 km. Koszt prac - 1,5 mln złotych. Wymieniono nawierzchnię na odcinkach drogi nr 9 w Kurowie o długości 0,8 km i między Kurowem a Goźlicami o długości 1 km. Remonty kosztowały około 1,2 mln złotych. Dobiegły końca zasadnicze roboty bitumiczne na remontowanym odcinku Milczany - Sandomierz drogi krajowej nr 77 Lipnik - Stalowa Wola. Na długości ponad 2 km została ułożona nowa nawierzchnia. Koszt remontu - około 3,1 mln złotych.

Dwa nowe i cztery wyremontowane mosty

W 2020 roku powstały 2 nowe mosty na drogach krajowych Świętokrzyskiego, 4 wyremontowano. Ruszył remont kolejnego obiektu, a także przetarg na największą mostową inwestycję w regionie - przebudowę mostu w Sandomierzu. Nowe obiekty mostowe to most w Andruszkowicach w ciągu drogi nr 79 Warszawa - Sandomierz - Kraków i w Stąporkowie w ciągu drogi

nr 42 Końskie - Skarżysko-Kamienna o konstrukcji potężnego przepustu. W obu przypadkach stare mosty rozebrano. Inwestycja w Andruszkowicach kosztowała około 2,3 mln złotych, a w Stąporkowie 1,3 mln złotych. Nową nawierzchnię, izolację, elementy bezpieczeństwa ruchu zyskały mosty w ciągu drogi nr 74 Sulejów - Kielce - Kraśnik w Cieklińsku i w Napękwie. Koszt każdego zadania - około 1 mln złotych. Remontowano też mosty w ciągu drogi nr 42 w Bliżynie i Parszowie. Łączny koszt zrealizowanych inwestycji i remontów na drogach krajowych województwa świętokrzyskiego to ponad 5 mln złotych. Zamontowano też zabezpieczenia na wiaduktach międzyjezdniami dróg ekspresowych S7 w Skarżysku-Kamiennej i S74 w Cedzynie.

W 2021 roku zakończy się remont 160-metrowego wiaduktu w Brodach Iłżeckich w ciągu drogi nr 9 Radom - Ostrowiec Świętokrzyski - Rzeszów. Wartość zadania to około 5,6 mln złotych. Również w 2021 roku zakończy się projektowanie remontu mostu w Opatowie w ciągu drogi nr 74 oraz mostu objazdowego.

W 2020 roku ogłoszono także przetarg na przebudowę starego mostu przez Wisłę w Sandomierzu w ciągu drogi nr 77. Zadaniem wykonawcy będzie optymalizacja projektowa oraz rozbiórka znacznej części istniejącego obiektu, wzmocnienie istniejących podpór, wybudowanie na nich nowej konstrukcji zbliżonej wizualnie do obecnej oraz włączenie mostu do istniejącego układu komunikacyjnego. Docelowo przeprawa przez Wisłę w ciągu drogi nr 77 Lipnik - Sandomierz - Stalowa Wola - Przemyśl ma być dwujezdniowa.

Przetarg na obwodnicę Opatowa

Ogłoszono przetarg na realizację obwodnicy Opatowa w ciągu drogi ekspresowej S74 i drogi krajowej nr 9. Przez Opatów przebiegają obecnie dwie ważne trasy krajowe - droga nr 74 Sulejów - Kielce - Kraśnik i droga nr 9 Radom - Ostrowiec Świętokrzyski - Rzeszów. Obwodnica uwolni miasto od ruchu tranzytowego, zatorów i spalin, poprawi jakość życia mieszkańców, bezpieczeństwo i komfort podróżujących tranzytem. Znacznie skróci czas podróżowania drogami nr 9 i nr 74. Polegać będzie na budowie w przeważającej części po nowym śladzie odcinka dwujezdniowej drogi krajowej nr 9 klasy GP i odcinka dwujezdniowej drogi ekspresowej S74. Obwodnica bieć będzie po południowo-zachodniej stronie Opatowa, jej uzupełnieniem będzie w przyszłości projektowany odrębnie 3-kilometrowy łącznik w ciągu drogi krajowej nr 74 poprowadzony na północ od miasta. ■

Świętokrzyskie w budowie

W województwie świętokrzyskim w trakcie budowy i w przygotowaniu do jej rozpoczęcia jest wiele inwestycji mieszkaniowych, usługowych i użyteczności publicznej. Prezentujemy wiadomości z placów budów w regionie.

Sienkiewicza Park Residence w Skarżysku-Kamienna

Inwestycja Sienkiewicza Park Residence realizowana jest przez skarżyski Termovid. To dwupiętrowy budynek przy ulicy Sienkiewicza z podziemnym garażem, w pobliżu hali sportowej i lodowiska. Mieścić się w nim będzie 21 mieszkań. Znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów parkowych i rekreacyjnych. Koncepcja architektoniczna budynku powstającego w sąsiedztwie niskiej zabudowy jednorodzinnej, pozwoliła na wkomponowanie go w otoczenie. Budowa rozpoczęła się w marcu 2020 roku, a zakończyć ma się w grudniu 2021 roku.

Oświatowa Apart 9 w Starachowicach

Oświatowa Apart 9 to rezydencja, jaka powstanie w Starachowicach w miejscu dawnego starostwa powiatowego i szkoły muzycznej. Mieścić się będzie 70 mieszkań o powierzchni od 25 do 90 metrów kwadratowych, 500 metrów kwadratowych lokali użytkowych, 60 komórek lokatorskich. Autorami projektu Oświatowa Apart 9 jest kielecka Pracownia Architektoniczne Tera Group, która podczas 10 lat działalności na terenie kraju wyróżniła się już wieloma oryginalnymi koncepcjami.

Osiedle Free Park w Skarżysku-Kamienna

W Skarżysku-Kamienna powstaje ekologiczne osiedle Free Park. Na blisko półtorahektarowej działce przy ulicach Osterwy i Chałubińskiego na osiedlu Górna Kolonia powstanie zamknięte osiedle z dwoma nowoczesnymi, kameralnymi apartamentowcami, budynkami w zabudowie szeregowej. Osiedle ma być w całości zasilane przez energię słoneczną. Każdy z budynków będzie wyposażony w windy a do apartamentów przynależne będą piwnice i miejsce parkingowe zadane. Powstaną też apartamenty w budynkach w zabudowie bliźniaczej. Kolejną formą zabudowy na osiedlu będą domy w zabudowie szeregowej z garażem.

Apartamenty Niska 2 w Kielcach

Przy ulicy Niskiej w Kielcach powstaje wielorodzinny budynek mieszkalny Niska 2. Inwestorem obiektu jest spółka EPA Investment, projektantem Biuro Architektoniczne DETAN. Budowa ma zakończyć się w ostatnim kwartale 2021 roku. W budynku Niska 2 będzie pięć kondygnacji naziemnych i jedna podziemna. Zaplanowano w nim 91 mieszkań o powierzchni od 29 do 100 metrów kwadratowych – 1-, 2-, 3- i 4- pokojowe oraz 2 lokale usługowe o powierzchni 69 i 92 metrów kwadratowych. Obiekt powstaje w bardzo wygodnej lokalizacji w samym centrum Kielc i wyróżnia się nowoczesną i elegancką architekturą.

Osiedle Grabina w Kielcach

500 nowoczesnych mieszkań powstanie w Osiedlu Grabina na Ślichowicach. Jedna z największych inwestycji mieszkaniowych w tym rejonie miasta rozpoczęła się w lutym 2021 roku. W pierwszym etapie budowy powstanie 137 mieszkań na pięciu kondygnacjach.

cyjach, o metrażach od 25 do 87 m kw., od jednopokojowych po czteropokojowe. Do każdego mieszkania przypisane będzie miejsce postojowe oraz komórka lokatorska. Projekt osiedla powstał w pracowni projektowej Tera Group z Kielc. Inwestorem jest kielecka spółka Trakt Invest Sp. z o.o. Spółka Komandytowa. Zakończenie budowy pierwszego etapu planowane jest w 2022 roku.

Osiedle Sandomierska 272 w Kielcach

Realizacja czterech segmentów dwulokalowych w zabudowie szeregowej, w których znajdzie się osiem mieszkań rozpoczęła przy ulicy Sandomierskiej 272 firma URB + Sylwester Kołodziej. Do listopada 2021 roku powstaną tu nowoczesne trzykondygnacyjne budynki. Na piętrze pierwszym i drugim będą znajdować się mieszkania o powierzchni 37 i 51 m kw. W kondygnacji parteru zaprojektowano garaże oraz pomieszczenia gospodarcze. Autorem projektu jest Biuro Projektowe ZUMA Krzysztof Boberek.

Nova Sokola II w Skarżysku-Kamiennej

Nova Sokola etap II to kontynuacja inwestycji u zbiegu ulic Sokolej i Wiejskiej w Skarżysku-Kamiennej. Budynek wyróżniają bar-

dzo duże balkony i tarasy oraz panele przesuwne. Dodatkowo przy mieszkaniach w parterze znajdują się prywatne ogródki. Budowa rozpoczęła się w październiku 2020 roku, a zakończyć się ma w październiku 2022 roku. W budynku zaprojektowano 30 mieszkań. Obiekt Nova Sokola II będzie miał cztery piętra, a w podziemnej kondygnacji usytuowany będzie garaż z 25 stanowiskami dla samochodów. Cechą charakterystyczną budynku będą między innymi zastosowane bardzo duże przeszklenia w każdym mieszkaniu, co zapewni dobre doświetlenie pomieszczeń.

Regina Park w Kielcach

Wiosną rozpocznie się budowa Regina Park – kameralnego budynku o nowoczesnej architekturze na osiedlu Baranówek, przy ulicy Stanisława Żółkiewskiego. W trzypiętrowym budynku powstanie 17 mieszkań o powierzchni od 31,66 do 79,88 m kw., podziemny parking i komórki lokatorskie. Inwestorem jest PBH Poniewierski. W budynku będzie zainstalowana cichobieżna winda. Inwestycja zostanie ogrodzona i wyposażona w zewnętrzną siłownię. Budowa inwestycji rozpocznie się na przełomie marca i kwietnia 2021 roku, a zakończy po 24 miesiącach.

Osiedle Słowiańska w Jędrzejowie

W Jędrzejowie trwa budowa II etapu Osiedla Słowiańska, które będzie się składać z dwóch pięciokondygnacyjnych budynków mieszkalnych. W każdym znajdzie się po 45 mieszkań o powierzchni od 35 do 75 metrów kwadratowych. W garażu podziemnym powstanie 20 miejsc parkingowych oraz komórki lokatorskie. W każdym budynku będą także windy. Budynek powstaje obok wybudowanych w I etapie dwóch, trzykondygnacyjnych apartamentów, w których znajduje się 25 dużych mieszkań. Budynki staną tu do końca 2021 roku. Inwestorem jest P.U.B.I Lokum Longin Wielochowski.

Zdaniem eksperta...

Jerzy Sendkowski - ekspert NCBiR i ekspert w zakresie diagnostyki obiektów budowlanych, diagnostyki dynamicznej, geotechnik o wpływie inwestycji budowlanych na otoczenie w dobie dynamicznego rozwoju budownictwa w miastach. Jak chronić zabudowę w sąsiedztwie głębokich wykopów

Jerzy Sendkowski

Jest ekspertem NCBiR, ekspertem w zakresie diagnostyki obiektów budowlanych, diagnostyki dynamicznej, geotechnikiem i Rzeczoznawcą Budowlanym.

Dr inż. nauk technicznych w zakresie budownictwa. Absolwent Politechniki Świętokrzyskiej. Pracownik naukowy Politechniki Świętokrzyskiej w latach 1975-2006. Kierownik Zakładu Budownictwa Wyższej Szkoły Handlowej im. B. Markowskiego w Kielcach w latach 2006-2014. Od 2014 roku prowadzi samodzielną działalność inżynierską, zarejestrowaną w CEIDG pod znakiem ANKRA JERZY SENDKOWSKI. Długoletni członek PZITB, członek Komisji Nauki przy Świętokrzyskim Oddziale PZITB. Członek Związku Mostowców Rzeczypospolitej Polskiej. Członek Polskiej Grupy Inżynierii Sejsmicznej i Parasejsmicznej założonej przez prof. R. Ciesielskiego. Od 2014 roku członek Polskiego Komitetu Geotechnicznego zarejestrowany w Oddziale Stołecznym w Warszawie, członek International Society for Mechanics and Geotechnical Engineering (POL1586).

- Trwa dynamiczny rozwój budownictwa na terenach miejskich. Powstały i wciąż powstają galerie, wieżowce, apartamentowce, budynki mieszkalne wielokondygnacyjne, budynki wielorodzinne, obiekty użytku publicznego itp. Zwiększa się zapotrzebowanie w zakresie wykorzystania przestrzeni podziemnej, na przykład na parkingi, tunele, przeciski, itp. Te zadania inwestycyjne wiążą się z realizacją głębokich wykopów. Wielokrotnie dzieje się to w bliskim sąsiedztwie istniejącej zabudowy, zabudowy objętej ochroną konserwatorską.

Powstaje więc konieczność przeprowadzenia oceny wpływu powstających obiektów na sąsiadujące obiekty. Wynika to bezpośrednio z pakietu norm dotyczących zagadnień związanych z niezawodnością obiektu budowlanego w czasie całego okresu jego przygotowania, realizacji i eksploatacji aż po rozbiorę włącznie. Aktualny stan wiedzy pozwala na takie działania inwestycyjne, aby realizacja konkretnego zadania inwestycyjnego pozwalała na uzyskanie koniecznej niezawodności obiektu budowlanego jako odpowiedzi na zapotrzebowanie przyszłego użytkownika. Różnicowanie poziomu koniecznej niezawodności obiektu budowlanego powinno prowadzić do równowagi pomiędzy konsekwencjami zniszczenia obiektu z wysokością koniecznych nakładów finansowych, również tych, które prowadzą do zabezpieczenia interesu i mienia osób trzecich znajdujących się w strefie wpływów (geotechnicznych S, wpływów drgań parasejsmicznych, wpływów oddziaływania akustycznego i innych) związanych z realizacją i eksploatacją danego obiektu budowlanego, obiektu infrastruktury komunikacyjnej itp.

Sposób zalecanego trybu postępowania przy projektowaniu i wykonywaniu głębokich wykopów w sąsiedztwie istniejących obiektów wg dostępnej wiedzy (np. Ochrona zabudowy w sąsiedztwie głębokich wykopów ITB 2020 autorstwa: W. Kudlickiego, T. Godlewskiego, S. Łukasika, W. Bogusza) wskazują poniżej. ■

Fazy realizacji	Niezbędne czynności
Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	Koncepcja obiektu i części podziemnej
	Wstępna ocena oddziaływań rodzaj wykopu, zasięg strefy oddziaływań, wskazanie obiektów w strefie S
Projekt budowlany	Projektowanie obudowy i technologii wykonania wykopu (części podziemnej) prognoza ekstremalnych przemieszczeń terenu w sąsiedztwie ścian obudowy
	Ocena wpływu budynków na stan sąsiednich obiektów rozpoznanie konstrukcji i występujących uszkodzeń, ocena skutków, granicznych wartości przemieszczeń, dodatkowe zalecenia w razie potrzeby
	Uzgodnienia w właścicielami / zarządcami sąsiednich obiektów (w razie potrzeby)
Projekt wykonawczy	Program monitorowania obiektów Baza pomiarowa, częstotliwość pomiarów, zasady oceny wyników- wartości graniczne
	Szczegółowa inwentaryzacja uszkodzeń (obiekty w strefie S)
Budowa	Monitorowanie zachowania się obiektów (obiekty w strefie S) Prowadzenie pomiarów, bieżąca ocena wyników
Eksploatacja	Monitorowanie zachowania się wybranych obiektów (obiekty w strefie S) Prowadzenie pomiarów, bieżąca ocena wyników (w razie potrzeby)

S - strefa oddziaływania wykopu- przestrzeń podłoża wokół wykopu, w którym wykonanie wykopu powoduje wystąpienie pionowych i poziomych przemieszczeń gruntu

Sukces młodych naukowców z Politechniki Świętokrzyskiej

W ogólnopolskim Programie Lider wyróżniono trzy projekty realizowane przez młodych naukowców z Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach. Otrzymają dofinansowanie z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na ponad 1 milion złotych. Wśród laureatów są: doktor inżynier Piotr Kurp, magister inżynier Damian Bańkowski i doktor inżynier Paweł Zmarzły.

– Politechnika Świętokrzyska zdobyła dofinansowanie na trzy bardzo prestiżowe projekty. To bardzo duży sukces na skalę naszego kraju. Przypomnę, że wniosków z całej Polski było 253, my jesteśmy wśród 63 wyróżnionych – powiedział rektor uczelni, profesor Zbigniew Koruba.

Doktor inżynier Piotr Kurp to autor opracowania nowego rodzaju kompensatorów metalowych i technologii ich wytwarzania. Ze względu na większą grubość ścianki oraz połączenie zalet kompensatora mieszkowego i soczewkowego, będą one mogły pracować przy wyższych ciśnieniach roboczych. Tego typu kompensatory nazwano roboczo: kompensatorami mieszkowo-soczewkowymi. Ponadto planuje się opracowanie kompensatorów, które będą przystosowane do kompensacji odkształceń skrętnych. Tego typu kompensatory nazwano roboczo: kompensatory śrubowe. Jego projekt będzie mógł liczyć na dofinansowanie w kwocie 1 051 375,01 złotych.

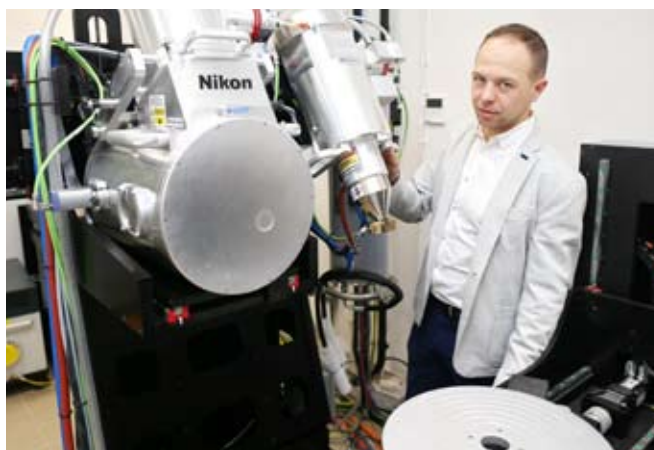
Drugi z wyróżnionych to magister inżynier Damian Bańkowski, który zdobył 1 189 875 złotych dofinansowania. Jego projekt dotyczy udoskonalenia technologii obróbczej powierzchni sferycznych pierścieni magneto-zwierciadeł poprzez zastosowanie obróbki elektroerozyjnej. Efekt docelowy planuje uzyskać poprzez wykonanie pięciu głównych zadań: wykonanie badań nieniszczących pod kątem niezgodności odlewniczych, poprawę procesu obróbczego powierzchni sferycznych poprzez zastosowanie obróbki elektroerozyjnej, badań dokładności wymiarowo-kształtowej i struktury geometrycznej powierzchni uzyskanych półwyrobów oraz zaproponowanie poprawy parametrów optycznych poprzez nanoszenie powłoki ochronnej i odbijającej na powierzchnię zwierciadła optycznego.

Trzecim zwycięzcą w tym programie jest doktor inżynier Paweł Zmarzły, który otrzyma dofinansowanie w wysokości 1 353 500 złotych

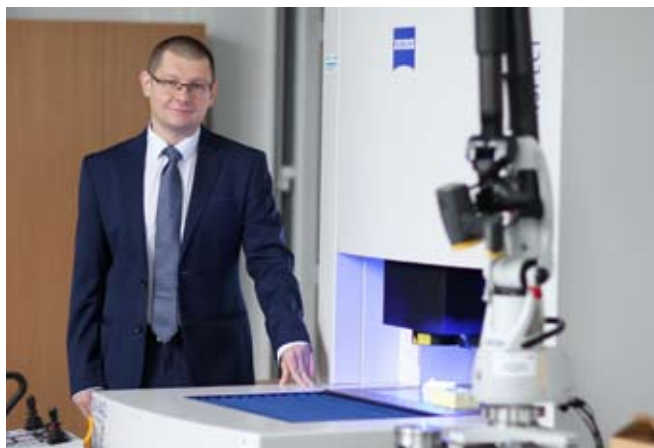
Program Lider

Lider jest programem skierowanym do młodych naukowców. Ma na celu poszerzenie kompetencji młodych naukowców w samodzielnym planowaniu prac badawczych oraz zarządzaniu własnym zespołem badawczym, podczas realizacji projektów badawczych, których wyniki mogą mieć zastosowanie praktyczne i posiadają potencjał wdrożeniowy. Maksymalna wysokość dofinansowania projektu wynosi 1,5 miliona złotych. W XI edycji konkursu dofinansowanie otrzymało 63 projekty na łączną kwotę 84 761 494,31 złotych. Wśród nich są trzy kieleckie projekty, na których realizację przewidziano ponad 1 milion złotych na każdy.

na projekt poświęcony ocenie przydatności przyrostowych technologii wytwarzania do szybkiej budowy modeli odlewniczych. W ramach projektu członkowie zespołu badawczego planują przeprowadzenie zadań badawczych polegających na wyznaczeniu dokładności wymiarowo-kształtowej, jakości warstwy wierzchniej oraz wytrzymałości modeli odlewniczych wytworzonych za pomocą druku trójwymiarowego wykorzystując technologie: SLS, PolyJet Matrix, FDM. ■

► magister inżynier Damian Bańkowski

► doktor inżynier Paweł Zmarzły

► doktor inżynier Piotr Kurp

► Patrycja Barucha i Aleksandra Hajdenrajch otrzymały nagrodę za I miejsce w konkursie z rąk rektora uczelni, profesora Zbigniewa Koruby.

Nagrody za najlepsze koncepcje architektoniczne

Nagrodzono prace studentów Politechniki Świętokrzyskiej w konkursie na koncepcje przebudowy Regionalnego Centrum Rehabilitacji w Kielcach. Nagrody wręczał rektor uczelni, profesor Zbigniew Koruba.

Młodzi architekci Politechniki Świętokrzyskiej podjęli zadanie konkursowe w ramach przedmiotu konserwacja i ochrona zabytków. Projekt polegał na zaprojektowaniu koncepcji adaptacji, przebudowy i rozbudowy istniejącego budynku i zagospodarowania działki przy ulicy Bobrowej 15 (Białogon/Pietraszki, Kielce).

Komisja w składzie: dr hab. inż. arch. Lucjan Kamionka, prof. PŚk, ks. dr hab. Witold Janocha, prof. KUL, dr inż. arch. Marek Barański oraz dr inż. arch. Małgorzata Doroz-Turek za najlepsze uznali projekty Patrycji Baruchy i Aleksandry Hajdenrajch. Jury doceniło ciekawe wkomponowanie budynku w krajobraz i rozwiązania małej architektury. Na drugim miejscu uplasowały się projekty Elizy Chrabąszcz i Dominiki Deroń.

Wyróżnienia otrzymały: Aleksandra Syska i Kamila Suliga, Emilia Siuda i Anna Trybuła, Jakub Olszewski i Michał Moroz, Lilianna Stępień i Janusz Sobieraj, Monika Kowalska i Joanna Zemsta, Aleksandra Pilszak.

Sukcesu w konkursie pogratulował studentom prof. dr. hab. inż. Grzegorz Świt - dziekan Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej, członek Prezydium Okręgowej Rady Świętokrzyskiej Izby Inżynierów, przewodniczący Komisji do spraw Ustawicznego Doskonalenia Zawodowego. ■

► Władze uczelni i laureaci konkursu podczas uroczystości, która odbyła się w środę, 3 lutego w Kielcach.

Dariusz Piotrowicz

dr hab. inż. arch., prof. PŚk., kierownik Katedry Konserwacji Zabytków Architektury i Urbanistyki Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej.

Architektura Kielc sprzed wieków

Jeszcze w tym roku może ukazać się unikatowy album z rysunkami przedstawiającymi budynki, których już w Kielcach nie ma.

Wydawnictwo autorstwa dr. inż. arch. Dariusza Piotrowicza, profesora PŚk, który od stycznia 2021 roku kieruje Katedrą Konserwacji Zabytków Architektury i Urbanistyki, ma zaprezentować architekturę Kielc sprzed wieków.

Profesor, jako ekspert architektonicznej historii Kielc i zabytków miasta, jest w trakcie przygotowań do publikacji, w której znajdą się rysunki jego autorstwa. - Planuję na około 100 rysunkach sporządzonych na podstawie fotografii datowanych głównie na drugą połowę XIX wieku, ale i starszych pokazać nieistniejące już Kielce. Przedstawię architektoniczne ciekawostki, jak obiekty, które stały na terenie Starowarszawskiego Przedmieścia, dzisiejszej ulicy Warszawskiej i jej okolic czy między ulicami Leśną i Piotrkowską, dzisiejszym placu Artystów. Bardzo chciałbym, aby album został wydany jeszcze w tym roku, by pokazać Kielce, które już nie istnieją – mówi profesor Piotrowicz.

- Ta technika umożliwi pokazanie szczegółów, których na zdjęciach nie widać, a które z punktu widzenia architekta są bardzo istotne. Poza tym rysunek powstaje dość długo, prezentowane na nim szczegóły są analizowane i mają dodatkowy walor historyczny – mówi architekt. ■

► Rysunek autorstwa profesora Dariusza Piotrowicza, prezentujący nieistniejący już budynek w okolicy ulicy Wojewódzkiej w Kielcach.

Ulica Witosa na ukończeniu

Aż siedem nowych rond powstało na przebudowywanej ulicy Witosa w Kielcach. Są też cztery nowe ulice w rejonie Kieleckiego Parku Technologicznego - to zmiana komunikacyjna prowadzona w ramach przebudowy i modernizacji ulicy Witosa w Kielcach.

Największa inwestycja drogowa w stolicy regionu ma zakończyć się do lipca bieżącego roku.

Przebudowa ulic Zagnańskiej i Witosa w Kielcach będzie kosztować w sumie ponad 130 milionów złotych, z czego ponad 60 procent wynosi unijne wsparcie. Termin zakończenia całej inwestycji to lipiec 2021 roku, ale zasadniczy układ ulic Zagnańskiej i Witosa został zakończony jeszcze w roku 2020. Największa od lat inwestycja

drogowa w Kielcach rozpoczęła się w czerwcu 2019 roku. Drogowcy zaczęli prace od strony ulic Szybowcowej i Radomskiej. Równolegle prowadzono prace przy ulicy Zagnańskiej, którą przebudowano na dwujezdniową od węzła Skrzetle do ulicy Witosa. Po obu stronach powstały drogi zbiorcze obsługujące ruch lokalny. Przebudowano skrzyżowanie z Witosa, do którego włączono przedłużenie ulicy Olszewskiego oraz wybudowane rondo. Ulica Witosa jest teraz dwujezdniowa do ulicy Karczunek. Na istniejących skrzyżowaniach ulicy Witosa powstały ronda. Ulica Witosa została połączona z ulicą Radomską poprzez ulicę Nowoszybowcową.

W ostatnich miesiącach przeprowadzono także inną wielką inwestycję, która łączy się z przebudową ulicy Witosa. Mowa o przedłużeniu ulicy Olszewskiego do skrzyżowania Witosa i Zagnańskiej. Po ukończeniu te inwestycje zmienią diametralnie układ komunikacyjny na północy Kielc. ■

Moja ukochana architektura

Od 30 lat Pracownia Architektoniczna DETAN zmienia architektoniczne oblicze Kielc i największych miast w Polsce. Za sukcesem zespołu projektantów stoi założyciel i prezes spółki Andrzej Detka, architekt, który zawód architekta uprawia z wielką pasją i zamiłowaniem.

Zapytaliśmy o jego związki z Kielcami, kulisy profesji i kariery, ocenę rozwoju architektonicznego stolicy województwa świętokrzyskiego oraz o projektowanie w dobie pandemii.

Dlaczego wybrał Pan zawód architekta i swoją pracę zawodową związał z Kielcami?

– Jestem kielczaninem z urodzenia i z wyboru. O ile na fakt pierwszy nie miałem wpływu, to na drugi jak najbardziej. A jeśli chodzi o zawód, to architektem chciałem być chyba zawsze – przynajmniej, odkąd sięgam pamięcią. I o dziwo – to mi nie przeszło. Rzemiosła budowlanego zacząłem się uczyć w Technikum Budowlanym przy ulicy Zgody w Kielcach. To był dobry krok. Potem w latach 1982-1987 wybrałem studia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. I to krok jeszcze lepszy. Studia odbywałem pod okiem absolutnych tuzów architektury polskiej, że wspomnę profesorów: Wiktora Zina, Witolda Cęckiewicza, Janusza Bogdanowskiego, Bohdana Lisowskiego, Witolda Korskiego... Creme de la crème... Dziś z perspektywy lat jeszcze bardziej to doceniam. Studia w Krakowie dały mi także możliwość dwukrotnego wyjazdu za żelazną kurtynę i dotknięcia na żywo dzieł choćby Renzo Piano, Ricardo Bofilla, obejrzenia paryskich pomysłów hrabiego Hausmanna, osi La Defense, urbanistycznych sypialni Paryża, takich jak Marne-la-Valle, Ivry-sur-Seine, Sergy-Pontoise.

Takie rzeczy pamiętam do dziś. Mówię o tym z premedytacją, bo teraz w dobie wolności i swobody podróżowania, trudno to zrozumieć młodemu pokoleniu. Jednakże to studia w Krakowie, wspomniane eskapady francuskie czy permanentne poszukiwania własne ukształtowały moją wrażliwość architektoniczną i urbanistyczną, a także po-

Andrzej Detka

Prezes zarządu Pracowni Architektonicznej DETAN Sp. z o.o. Urodził się i mieszka w Kielcach. Z wykształcenia jest mgr. inż. arch. Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej.

czucie estetyki. A wiadomo, czym skorupka za młodu... W 1987 wróciłem do Kielc i mimo wielu zakrętów, pomysłów na życie etc. jestem tu do dziś. Wymaganą praktykę zawodową odbyłem w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Kielcach i na budowach wojskowych na lotnisku w Radomiu. Takie to były czasy - architekci w lotnictwie! Uprawnienia w specjalności architektonicznej uzyskałem w 1991 roku. I od tego momentu, od trzydziestu lat, prowadzę własną pracownię architektoniczną.

I to właśnie Kielce są główną areną Pana architektonicznej pasji. Dlaczego?

– Ponieważ z racji urodzenia i życia w tym mieście jestem emocjonalnie bardzo mocno z nim związany. Co do projektów wykonanych w mojej pracowni, to wliczyłem, że zrealizowaliśmy blisko 400 obiektów w całej Polsce. W Gdyni, Warszawie, Krakowie, Lublinie, Radomiu, Łodzi... wszystkich nie wymienię. Są to obiekty biurowe, sportowe, budownictwo mieszkalne, budownictwo przemysłowe, obiekty handlowe. Spośród nich ponad 200 realizacji dotyczy projektów zlokalizowanych w Kielcach. Można więc powiedzieć, że DETAN właśnie dla Kielc projektuje najczęściej.

Które spośród nich zalicza Pan do najważniejszych?

– Jeśli chodzi o Kielce, to zaliczyłbym do nich: Halę Legionów, Halę Sportową Politechniki Świętokrzyskiej, Stadion Lekkoatletyczny Politechniki Świętokrzyskiej, Halę Sportową Wschodnia, Kampus WSE-PiNM przy ulicy Jagiellońskiej, Centrum Narciarskie Stadion – Kielce, Szkołę Muzyczną, Projekt Rozbudowy Biblioteki Wojewódzkiej Kielce-Centrum Multimedialne, Projekt Nowego Domu Harcerza w Biało-gonie, Modernizację KCK, Grand Meeting Center – Grand Hotel, Bulwar i Promenadę Solną, osiedla Legionów, Nowy Baranówek, Leszczyńska, Plaza Tower i Plaza Park, osiedle Leśne Tarasy, Parkowe, Bella Vista, Na Górnej, Permska, Apartamenty Wrzosowa, budynek Kadzielnia

► Budynki Plaza Towers w Kielcach

► Rewitalizacja Wzgórza Karscha w Kielcach

Park, projekt Nowa Rogatka – Wzgórze Karscha, Park Sosnowy, budynek przy ulicy Zacisze róg Krakowskiej, budynek Zapolska 9, Willę Tuwima czy Becher Etiuda.

Są wśród nich ulubione?

– Pewnie tak, ale tak, jak dobry ojciec, nie chciałbym wyróżniać żadnego. A propos słowa ojciec. Pracownia to firma rodzinna. W chwili obecnej już drugie pokolenie „bierze się za bary” z rzeczywistością budowlaną. W firmie pracują obaj moi synowie, synowa, a od wielu lat prokurentem spółki jest moja żona, która dba o kondycję biznesową przedsiębiorstwa. Z punktu widzenia praktyki zawodowej – zauważyłem, że wykształciłem bardzo, bardzo wielu architektów, chyba na tyle dobrze, że stali się moją naturalną konkurencją. I to całkiem niezłą. Ale konkurencja to rozwój. Nie należy się jej obawiać. Tak jak rozwoju. Dotyczy to również Kielc.

Jak ocenia Pan rozwój Kielc? Idzie w dobrym kierunku?

– Nie wyobrażam sobie rozwoju tego miasta bez rozwoju urbanistyczno-architektonicznego. Zresztą każdego miasta. Bo urbanistyka to olbrzymia nauka. Niektórzy próbują spauperyzować ją do roli lokalizacji budynków. Nic bardziej błędnego. Nie jest to miejsce na dyskusję o niej, bo jest to obszar zbyt rozległy i ważny dla miast i regionów, aby streścić go w kilku zdaniach.

Czy Kielce w tym względzie idą w dobrym kierunku? Zawsze mogłoby być lepiej. Ale obraz sączący się np. z mediów społecznościowych nie jest obiektywnym spojrzeniem na zagadnienie. Najtrudniej jest

być prorokiem we własnym kraju. Percepcja mieszkańców różni się od ocen przyjezdnych. A te są dość pochlebne. Choć oczywiście odczucia kielczan są najważniejsze. Bez nich, nawet najbardziej konceptualne idee nie mają racji bytu. Osobiście zauważam i doceniam wszelkie starania o rozwój tego miasta, mojego miasta. Począwszy od działań samorządowych, poprzez komercyjne, społeczne aż po portale społecznościowe.

Ale jestem wrogiem populizmu i powierzchowności. Jestem przeciwnikiem ignorancji inwestycyjnej, oprotestowywania inwestycji z pobudek nieuczciwych. Ostatnio powalił mnie z nóg nowy zwrot budowlany – „domagam się odszkodowania za straty moralne” z powodu inwestycji powstającej na działce sąsiada. Niestety, to nie żart, ale szczyt piramidy absurdu. Ale niezależnie od wszystkiego projektowanie trwa. Projektowanie w czasach zarazy.

Pandemia ma wpływ na pracę architektów?

– No właśnie, w chwili obecnej, mimo panującej sytuacji pandemicznej, mimo wszystko, nie zwalniamy tempa prac projektowych. Przygotowujemy nowe inwestycje, realizowane są wcześniej powstałe projekty. Choć nie ma co ukrywać, jest nieco trudniej. Z drugiej strony, wszystko co najlepsze powstaje w trudach. „Per aspera ad astra” – Przez cierpienie do gwiazd – to motto wisiało w holu budynku sztabu na lotnisku w Radomiu. I wlecze się za mną po dziś dzień. Dotyczy różnych dziedzin mego życia, ale najbardziej chyba tej ukochanej od lat – mojej architektury. ■

► Osiedle Legionów w Kielcach.

► Budynki biurowe w Radomiu.

Nowe inwestycje w regionie

Na budowlanej mapie województwa świętokrzyskiego oprócz prowadzonych obecnie inwestycji mieszkaniowych, handlowych i usługowych czy przemysłowych trwają także budowy obiektów sportowych, rekreacyjnych i edukacyjnych. Co nowego zobaczymy wiosną?

► Stadion lekkoatletyczny powstaje między Galerią Echo a kamпусem uczelni przy Alei Tysiąclecia Państwa Polskiego w Kielcach.

Budowa stadionu lekkoatletycznego w Kielcach

Wiosną 2021 roku zakończy się budowa stadionu lekkoatletycznego przy Politechnice Świętokrzyskiej. Obiekt sportowy, którego budowa rozpoczęła się we wrześniu 2020 roku, powstaje na terenie kampusu uczelni przy Alei Tysiąclecia Państwa Polskiego w Kielcach.

Na boisku ułożono już sztuczną trawę. Gotowe są trybuny z siedziskami dla widzów. Stadion ma 6-torową, tartanową bieżnię okrężną, 8-torową bieżnię prostą do sprintów, skocznnię w dal, skocznnię do skoków o tyczce i wzwyż, rzutnie oraz boisko piłkarskie ze sztuczną trawą oraz boisko do sportów plażowych. Obiekt będzie miał sztuczne oświetlenie. W skład kompleksu wejdą też siłownia zewnętrzna i kort do badmintonu, a także trybuny na 1000 miejsc.

W drugim etapie powstaje magazyn, który będzie obsługiwał stadion oraz stojącą tuż obok halę sportową Politechniki. Budynek dawnej stołówki zostanie zaadaptowany na zaplecze stadionu z salami do rozgrzewki, fitness i siłownią.

– Budowa przebiega zgodnie z harmonogramem prac zatwierdzonym przez Ministerstwo Sportu. Ze względu na pandemię koronawirusa miały miejsce przerwy w pracach oraz przeprojektowanie inwestycji. Obecnie trwa budowa zaplecza sportowego. Powstanie pawilon, w którym mieścić się będzie zaplecze magazynowe. Wykładzinę na tory do biegów, w trosce o trwałość jej wiązania z asfaltem, położymy przy wyższej temperaturze powietrza – powiedział doktor Stanisław Hojda – dyrektor Centrum Sportu Politechniki Świętokrzyskiej.

Rewitalizacja parku w Starachowicach

Wkrótce zakończy się rewitalizacja parku miejskiego w Starachowicach. Wiosną będzie można korzystać z najnowocześniejszego miejskiego terenu zielonego w regionie świętokrzyskim. Tarasy widokowe, bezpieczne i wygodne schody, piękny amfiteatr oraz detale małej architektury z modnej blachy cortenowskiej to niektóre z atrakcji inwestycji, która przebiega w dwóch etapach.

Pierwszy etap inwestycji wartej 12,5 miliona złotych, zakończono jesienią 2020 roku. Obejmował między innymi: wykonanie nowych i modernizację części już istniejących alejek parkowych, bramy wej-

► Rewitalizację parku na zlecenie Gminy Starachowice wykonuje firma Freedom ze Skarżyska-Kamiennej.

ściowej do parku wraz z główną alejką. Ponadto zrewitalizowano ciek wodny przepływający przez teren parku, oczyszczono i odmulono, umocniono brzegi, wykształcono dwa oczka wodne i dwie kaskady. Wykonano także nasadzenia roślin.

Powstała ścieżka przyrodnicza z oznaczeniami na tablicach informacyjnych. Wykonano oświetlenie parkowe, pergole wraz z miejscami siedzącymi i altanki ogrodowe, ustawiono ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, a na drzewach zawisły karmniki oraz budki lęgowe.

Na ukończeniu jest realizacja drugiego etapu prac, który obejmuje modernizację kolejnych alejek parkowych wraz z oświetleniem, montaż kamer monitoringu, budowę muszli koncertowej, tarasów widokowych i uzupełnienie nasadzeń roślinności. Ostatnim z elementów będzie budowa dog parku. Oficjalne otwarcie odnowionego parku miejskiego nastąpi wiosną.

Rozbudowa Parku Edukacyjnego w Pacanowie

Kończą się prace przy rozbudowie Centrum Bajki w Pacanowie. Park Edukacyjny Akademia Bajki gotowy będzie na rok przed terminem.

Jedyna taka atrakcja w Polsce powstaje w ekspresowym tempie. Zamiast zakładanego dwuipółletniego cyklu prac, wykonawca – firma Perfect z Bilczy, zakończy inwestycję w półtora roku. Nowy obiekt będzie stanowić uzupełnienie i wzbogacenie dotychczasowej oferty placówki. Rozbudowa Europejskiego Centrum Bajki o Park Edukacyjny Akademia Bajki w Pacanowie jest II etapem rozwoju Europejskiego Centrum Bajki. Ale planowany jest już etap trzeci, w ramach którego powstaną między innymi dwa hotele. Tę inwestycję zaplanowano na sześć hektarówym terenie tak zwanej starej cegielni.

► Park Edukacyjny Akademia Bajki powstaje przy ulicy Karskiej w Pacanowie.